

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRASTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

Vol. LXXIV Kama 25 e.

PIRMADIENIS — MONDAY, BIRŽELIS — JUNE 30, 1980

Nr. 152

LKB KRONIKA NR. 41

MŪSŲ KALINIAI

KGB galingesnė už Brežnevą

Nijolės dabartis:

Sovietiniai muitininkai ir toliau apiplėšinėja Nijolės Sadūnaitės benderoles ir siuntinėlius. Daug siuntinių gražinama siuntėjams atgal.

„Nežinau, kodėl Jūs ne viską gaunate, ką aš Jums siunčiu?“ — klausia laiške Fr. Hieronimus iš Izraelio. „Siunčiau jums dvi kepure, bet viskas grįžo atgal“.

Medicinos mokslų daktaras W. Barenberg iš VFR siuntinėlyje įdėjo sūrio. Vietoje sūrio muitininkai įkišo aktyvų, kad būtų sudegino!

Filosofijos ir teologijos mokslų daktarė Lilij Zarncke iš VFR siuntė pieno miltelių, — muitininkai įdėjo aktyvą, kad pieno sudegino! Nijolė rašo: „Uždraustų“ maisto produktų sąrašas vis ilgėja. Neseniai 3-se benderolėse gavau medaus, o dabar jau medų konfiskuoja. Labai daug konfiskuoja man siunčiamų maisto produktų, dažnai nėra konfiskacijos akto... Iš siuntinių išimamas siuntėjų daiktų sąrašas, kad būtų patogiausioji“.

Dalį benderolių muitininkai suniokoja. Nijolė rašo: „Atskridau iš Austrijos benderolė: visa sudraskyta, kakava išbarstyta, benderolė nuterėta tarsi po bombardavimo“.

Už siunčiamus daiktus plėšiamai nežmoniški muitai. Aina Borgstedt iš Švedijos siuntė Nijolei dirbtinos odos panešiotus kailinukus ir juos įkainavo 10 švediškos kronų, o Nijolei už juos reikėjo sumokėti 100 rub. (650 švediškos kronų) maito!

„Kas lieka nuo mano stalo, dalinu visiems polit. tremtiniam, nežinūnt jų tautybės. Jei bėdoje būtų ir tikrai blogos valios žmogus, aš pasidalinčiau ir su juo paskutinių duonų kąsniu, nes taip elgtis mums įsivaikė gerasis mūsų Mokytojas — Jėzus Kristus“, rašo Nijolė iš Bogučianų. Sadūnaitės asmeniniai poreikiai labai maži — beveik viską išdalina ir išsiunčia kenčiantiems. Tikriausiai dėl šios priežasties KGB muit-

ninkai taip apiplėšinėja Nijolės siuntinius ir benderoles.

1979 m. birželio 22 d. Sadūnaitė parašė Bogučianų raj. V. daus reikalų skyriaus viršininkui pareiškimą, kad atostogų metu rugpjūčio mėn. leistų jai nuvykti į Vilnių aplankyti artimųjų. Liepos 4 d. vienas milicijos darbuotojas Nijolei pranešė, kad atostogų metu jai važiuoti į Vilnių neleidžia ir ateityje neleidžia. Pagal tarybinius įstatymus visi tremtiniai turi teisę 10 dienų pabūti savo tėvynėje. Labai mane saugumiečiai pralinksmino, — rašo Nijolė, — sakydami, kad jei ir 10 m. tremties turėčiau, tai nė karto neleistų atostogų. Reikia Lietuva gyva! Saugumiečiai mūsų bijo!

1978 m. gegužės 4-7 dienomis Leonidui Brežnevui lankintis su oficialiu vizitu Vokietijos Federatyvinėje respublikoje, grupė delegacijos narių susitiko su Brežnevą ir prašė jo, kad būtų peržiūrėta Nijolės Sadūnaitės byla. Prašė tarpininkauti, kad Nijolė būtų išleista iš tremties ir galėtų grįžti į Lietuvą. Tačiau Nijolei buvo dar likusi dviejų metų bausmė — tremtis į Sibirą. L. Brežnevas pažadėjo patenkinti delegacijos narių prašymą, bet grįžęs į Maskvą, savo pažadą neištesėjo! Pasirodo, kad Maskvos KGB yra galingesnė už patį L. Brežnevą!

Nuotrupos iš Nijolės laiško:

Nijolė savo laiškuose prisimena lageryje paliktas bendro liškimo drabuzes: Nadė Usojeva, Glafyrą Kuldyševą, Galiją Siliončik, Stefą Sabatūrą, Iriną Kirevą, Tatjaną Sokolovą, Oksanovic Tatjaną Krasnovą ir daugelį kitų. „Nadė Usojeva — nuostabaus gerumo ir takto mergina (nuiteista 7 m. griežto režimo ir 2 m. tremties). Labai gera ir kilni rusaitė — pravoslavė. Mes su ja buvome kaip sesės, tik gaila, kad lageryje „atostogauti“ jai beveik neleidavo. Tikras stebuldas — iš kur pas trapią merginą tiek jėgų? 5 metai beveik be per-

traukų — karceris ir griežto režimo kalėjimas — badas, šaltis ir patyčios. Štai kur didvyrė, prieš kurią net klauptis reikia! Tyli, rami, visada su šypsena ir malda lūpose. Niekada negirdėjau nekantrumo ar šiurkštesnio žodžio. Su šypsena eina į karcerį ir su šypsena sugrįžta. Išsekusi, pamėlusi, į žmogų nepanaši, o šypsos ne tik mums, bet ir savo budeliams! Jos paveldys mane iki ašarų jaudino ir jaudina. Būkite geri, parašykite ir jūs jai retkarčiais. Jai bus nors kiek atlyginta už nuolatinį brutalumą ir panieką. Dieve, kiek skausmo ir neteisėbių šioje ašarų pakalnėje!“

„Vartau a. a. kun. Karolio Garucko laiškus, — rašo Nijolė, — tai brangios relikvijos. Jo šventos rankos lietė tuos lapus, rašė kilnius žodžius, nešė į tolimą Sibirą savo širdies šilumą, Kristaus žodžių šviesą, kilnų paragimą: „Tegul kiekvienas žmogus, kurį jūs sutiksite, neužmirštinės nuo jūsų geresnis. O kad jūs būtumėte lyg kryžkelės užrašas, kuris kitiems, o ypač jaunoms širdims parodytų kelią į tikrąją laimę... Tegul nepitruksa jums jėgų aukotis ir toliau, kol bus auka atbaigta, kaip Kristaus ant kryžiaus. Tačiau visas kančios gyvenimas atrodys kaip sapnas, gal ir labai baisus, bet trumpas, palyginus su nesibaigiančia amžinybe“.

Nijolė rašo apie a. a. kun. Petrą Raudą: „Visų gražiausias jo charakterio bruožas — meilė žmogui, atlaidumas ir gilus tikėjimas. Niekada nepamiršiu jo paskutinių gyvenimo žemiškesnių dienų. Kentėdamas didžiausius skausmus, atsisakė bet kokių vaistų skausmui sumažinti, atgaalodamas už mūsų klystančius tautiečius. Buvo labai ramus ir giedras, o taip pat dėkingas už mažiausią patarnavimą. Nuostabaus jautrumo ir grožio žmogus!“

Atvažiuavę draugai neišlaikė ir pradėjo verkėti, o kanaaninkas ramiai ir įtikinamai pasakė: „Neverkite, juk aš iškeliauju pas gerąjį Tėvą“.

Kuršių marių kampelis.

Kinų rankos siekia R. Europą

Paryžius. — L'Esprit žiniomis anksčiau buvę dažnokai kinų ir neišaiškintos tautybės ryklakutų produktai. Pastebėta, kad maiste yra žalingo elemento, vadinamo dielidrin, kuris laboratorijose tyrimams gyvulėliams kartais sukeldavo vėžį.

— Vengrijoje buvo naujo parlamento ir miestų valdybų rinkimai. Iš 352 parlamento kandidatų tik 16-koje rajonų buvo daugiau negu po vieną kandidatą.

Nuodingi kalakutai

Washingtonas. — Banquet maisto kompanija sutiko sulaukyti 2 milijonus dežūčių su kalakutų produktais. Pastebėta, kad maiste yra žalingo elemento, vadinamo dielidrin, kuris laboratorijose tyrimams gyvulėliams kartais sukeldavo vėžį.

— Vengrijoje buvo naujo parlamento ir miestų valdybų rinkimai. Iš 352 parlamento kandidatų tik 16-koje rajonų buvo daugiau negu po vieną kandidatą.

Lėktuvų nelaimės

Palermo, Italija. — Keleivinis lėktuvas iš Bolognos į Palermą nukrito jūroje, ir manoma žuvo visi 81 keliausieji. Vakar buvo pranešta, kad prieš nukrisdamas lėktuvas sprogo.

Tokioje — Sovietų bombonešis, žvalgybiniais tikslais skraidydamas Japonijos pakraščiais, nukrito į jūrą. Manoma, jog jame galėjo būti septyni kariai. Pora lavonų ištraukė japonų laivas Nemuro ir juos atidavė sovietų ambasadai.

GALIMAS EGIPTO - LIBIJOS KARAS

Beirutas. — Arabų diplomatai vis dažniau kalba apie galimą Libijos — Egipto susikirtimą. Birželio 22 Libijos vyriausybė sušaukė Tripolyje draugiškų arabų vyriausybų pasitarimą, kuria metu dalyvavo ir palestiniečių Al Fatah partizanų grupė. Libijos Užsienio reikalų ministerija kaltina Egipto prezidentą Sadatą, kad tas iššęs prieš arabų tautą, prieš islamą ir grasiąs Libiją.

Neseniai sovietų žinių agentūra „Tass“ paskelbė komentarą apie Libijos — Egipto nesutarimus ir pavadino straipsnį: „Kairas žaidžia su ugnimi“. Arabų diplomatų žiniomis, Maskva įspėjo Egiptą neliesti Libijos, kuri yra Maskvos draugė. Sovietų Sąjunga neleidžia, kad jos ikidantų apginkluota Libija pralaimėtų.

metų karinį konfliktą. Diplomatiniai stebėtojai primena, kad panašūs sovietų įspėjimai buvo skleidžiami ir 1977 metais baltųjų mėn., kada Egiptas ruošėsi „nubauti“ Libiją. Po trijų mėnesių kilo karas prieš šiaurinės Libijos sienos. Dar iki šiol neišaišku, kaip tas konfliktas būtų pasibaigęs. Po kelių dienų abi pusės buvo suvestos prie derybų stalo Palestinos Laisvinimo Organizacijos vado Yassiro Arafato. Nepaslapsti, kad tuo metu ir Amerika įsikišo, spausdama Egiptą prezidentą Sadatą. Tuo metu Amerika dar turėjo vilčių, kad Libijos pulkininkas Kaddafi dar galims išgelbėti iš Maskvos įtakos. Sadatas sutiko nutraukti karo veiksmus, tuo labiau, kad jam spaudimą darė ir kitos arabų šalys.

Siuo metu, palyginus su 1977 metais, padėtis kiek pasikeitė. Sovietai prisuntę Libijai moderniausių ginklų, jų tarpe Mig-25 lėktuvų, paskutinio modelio T-72 tankų ir, sakoma, Libija gavo net sovietų povandeninių laivų. Sovietams artimi arabų sluoksniai tvirtina, kad sovietų prestižas neleistų, kad kas nors sumuštų taip sovietų apginkluotą Libiją. Nors Libija pati turi apie 2,5 milijonus gyventojų ir 40,000 kariuomenę. Libijoje yra apie 2,000 sovietų karių patarejų. Egipto 400,000 vyrų armija galėtų lengvai sumušti Kaddafi karių, tačiau Libijoje yra tūkstančiai palestiniečių ir sirų, kurie operuoja sovietų modernius ginklus. Libijos pusėje yra ir keturios arabų valstybės: Sirija, Irakas, Pietų Jemenas ir Alžiras, iš kurių Libija galėtų tikėtis paramos, jei kiltų ilgesnis

konfliktas su Egiptu. Nors prieš kelis mėnesius Libija buvo susipykusi su palestiniečių vadais, santykiai dabar pasitaisė, ir šimtai palestiniečių išeitę Libijos pusėje prieš Egiptą.

Vakarų stebėtojai mano, kad Egiptui būtų naudinga užimti Libijos-Egipto pasienyje esančias naftos versmes „Jebel Bin Ali“. Užsienioose gyvena daug Libijos išeivių, kurie mielai suktų sudaryti separatistinę vyriausybę, ypač jei ji galėtų pradėti veikti „Išvaduotoje Libijos teritorijoje“.

Nors Egipto ginklai yra senesni už Libijos, Egipto daugiau patyrę karininkai ir didesnės karinės jėgos galėtų nusverti pergalę Egiptui. Libijos valdžia, tai žinodama, pradėjo statyti didžiulę prieštankinę gynybos liniją, kuri tęsis nuo Viduržemio jūros apie 200 mylių į dykumą. Libija gaus daug lėšų už savo eksportuojamą naftą ir nevengia jas investuoti į ginklus ir gynybą. Po Egipto taikos sutarties su Izraeliu vis daugiau arabų linkę palaikyti šiame konflikte Libijos pusę, nors ne vienas ir pritaria Egipto prezidentui Sadatui, kuris vadina diktatorių Kaddafi „lumatiku“.

KALENDORIUS

Birželio 30: Teobaldas, Emilija, Skaldas, Novilė.
Liepos 1: Aronas, Jutvara, Gendrutis, Liepa.
Saulė teka 5:18, leidžiasi 8:28.

ORAS

Dalinai saulėta, kiek vėsiu, apie 80 l.

Ne 10, bet 5 tūkstančiai

Washingtonas. — Pentagono žiniomis sovietai iš Afganistano atitraukė ne 10,000, bet 5,000 karių. Atitraukė tik tuos, kurie nebuvo reikalingi, netiko vesti karą prieš partizanus. Tas pats ir su ginklais. Išvežė prieš lėktuvines raketas ir patrankas. Ištraukimą tik spėjo išgarsinti.

— Pietų Afrikos premjeras Pieter Botha paskelbė, kad vyriausybė dės visas pastangas numalšinti juodųjų neramumus, kuriuos kursto revoliucionieriai iš užsienio.

New Yorkas. — Jungtinių Tautų Saugumo Taryba 12:0 balsais pasmerkė Pietų Afriką už jos kariuomenės dalinio įsiveržimą į Angolą. Jeigu karių neatitrauks, grasiina paskelbti diplomatinį ir ekonominį boikotą. Nuo balsavimo susilaikė Amerika, Britanija ir Prancūzija.

Bani Sadr ous nuverstas?

Teheranas. — Ajatola Khomeini smarkiai kritikavo Irano prezidentą Bani Sadr ir grasiina kreiptis į savo tautą, reikalaujanti iš jo posto jį atstatyti. Toks atsitikimas buvo pirmas po Bani Sadr išrinkimo prezidentu.

Karščiai

Dallas. — Rekordiniai karščiai kamuoja Texas valstiją. Nuo karščių jau mirė 8 žmonės. Dallas apylinkėse keturias dienas iš eilės temperatūra pasiekė 113 laipsnių.

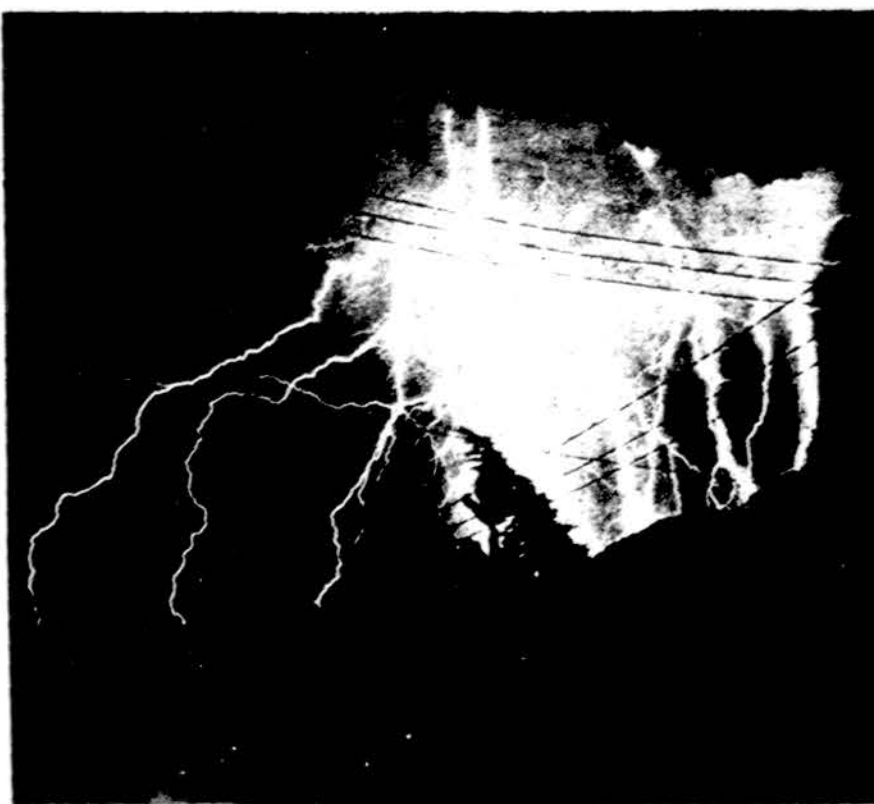
Washingtonas. — Atstovų rūmai 308:19 balsais priėmė įstatymo projektą 1981 biudžetą paskirti 97 mil. dolerių MX raketai ir 3.1 mil. dol. nervinių dujų dirbtuvei pradėti statyti.

Geriau karą pralaimėti

Stuttgart, V. Vokietija. — Erwin Rommel, Stuttgarto miesto meras, sūnus žinomo vokiečių generolo, vadinamo „Dykumų lape“, pasakė: „Gaila, bet tai teisybė, kad geriau yra karą pralaimėti negu laimėti. Tokioj padėty dabar mes ir esame. Būtų buvę baisu, jei karą būtų laimėjęs Hitleris“.

Kiek kas uždirbo

Washingtonas. — IRS žiniomis, 2,092 amerikiečių šeimos 1978 turėjo pajamų daugiau negu 1 milijoną dolerių. 1977 tokių buvo 1,776. Vidutiniškai kiekvienos šeimos pajamos 1978 metais buvo 14,508 dol., 37 proc. šeimų pajamų turėjo nuo 15 iki 100 tūkstančių dol., 16 proc. nuo 10 iki 15 tūkst. dol. 22 proc. nuo 5 iki 10 tūkst. dol. ir 24 proc. iki 5,000 dol.

Spektaklis vidurnaktį

LIETUVIAI CALIFORNIJOJ

SPAUDA KVIEČIA DAINĄ
I TALKĄ

Lietuvių žurnalistų sąjungos centro valdyba su artėjančiu rudeniu baigia savo terminą ir ruošiasi perduoti šį gal daugiau simbolišką savo postą į kito skyriaus rankas. Po ilgus pertraukos perėjais metais išleistas "Lietuvio žurnalisto" naujas numeris, o dabar baigiamas ruošti spaudai ir 1980 metų leidinys, Nr. 9.

Norėdama kiek sukelti lėšų šio paskutiniojo leidinio išlaidoms padengti, centro valdyba, drauge su Los Angeles skyriaus valdyba, ankstyvą rudenį, spalio 5 d., sekmadienį, planuoja originalią vokalinę vakaronę — "duetų vakarą", — (net trys valdybos narės dainuoja!).

Visuomenė bus kviečiama į šeimynišką parengimą, kur beveik išimtinai girdėsime įvairius savų ir svetimų kompozitorių duetus. Su šia vakarone sugrįžta scenon seniai begirdėtas mūsų tenoras Vincas Šaras, staigmena bus viešnia iš Arizonos, puikus koloratūrinis sopranas Karen Vidžiūnienė, neseniai su pasisekimu dainavusi per Lietuvos nepriklausomybės šventę Phoenixe. Girdėsime ir Stašą Pautienienę, Emanuelę Jarašūną, Liuciją Mažeikienę, Danutę Barauskaitę ir Klevą Vidžiūnienę (dviejų Vidžiūnių duetę), o taip pat fleitos palydovę Kristiną Mickutę.

K. R. V.

"VIVA EUROPA"
SAN FRANCISCO MIESTE

Dar tik liko viena savaitė iki kol mūsų gastrolių lietuvių kolonijose rytose prasidės. Smarkiai ir entuziastingai ruošiamės šiai kelionei, nes labai laukiame pasidalinti su kitais mūsų dainomis, šokiais ir juokais. Bet ruošdamiesi šiai kelionei, negalim užmiršti apie mūsų pirmąsias gastroles — tai San Francisco mieste.

Besiruošiant šiai programai, šiaurinėje Kalifornijoje, vis minytose laktė tas baimės jausmas. Nežinojome ko tikėtis: vis kilo klausimai: Ar saugiai nuvažiuosime? Ar viską atsivešime? Ar scena bus mažesnė ar didesnė? Ar bus žiūrovų?

Saugiai ir smagiai autobusu nuvažiuojame į San Francisco miestą; net vieną valandą per anksti. Pralaidome tą valandą apvažiūdami miestą, pamatydami jį ryto ruke. Pasistiprinus pusryčiais latvių salėje, mūsų programos išpildymo vietovėje, pusę "Vivos" būrio išvažiavo į viešbutį pasisėsti, o kiti liko salėje techniškai pasiruošimui. Antrą valandą vėl kartu susirinkom, ir prasidėjo mūsų vienintelė repeticija. Bet niekas nesisekė. Ašaros rinkosi akys, kai pagalvojome kad jau už kelių valandų reikės prieš žiūrovus pasirodyti. Bet yra tokios pasakymas: "Blogo generalinė repeticija — pulkus pasirodymas" — taip ir mums pavyko. Pavalgę vakarienę, susirinkome apatinėje salėje apsiengti kostiumais, ir jau mūsų energijos ir entuziazmo lygis pradėjo kilti. Girdėjome, kaip publika pradėjo rinktis viršutinę salę, ir pasklido mums žinia, kad salė jau perpildyta. Su ta žinia nekantriai laukėme kol "Vivos Europos" overtiūra prasidės — ir prasidėjo.

Programa sklandžiai ėjo, kaip niekad. Žiūrovai buvo puikūs, į viską reaguavo: į juokus, į šokių, į dainas (kartais net prisidėjo prie dainų). Žinodami kad publika yra mišri (lietuvių, latvių, bei estų) nekrepim dėmesio, kai vis girdėjosi šnabždesys; žinojome kad lietuviai vertė lietuviškus žodžius svetimtaučiam. Dėkojame visiems San Francisco lietuviams už jų nuo-

žirdų priėmimą, ir kad jie davė mums progą pasidalinti su jais mūsų talentais.

Po sunkaus darbo, dar buvo laiko pasidžiaugti miesto vietomis. Pamatėme miestą ne tik prie vandens, bet ir iš aukščiau, kai mūsų šoferė mus užvežė ant "Twin Peaks" kalno, pamatyti įspūdingą San Francisco miesto vaizdą.

Kelionė į namus buvo kaip repeticija — bloga, nes, dar kartą, niekas nesisekė. Valandą ir pusę nuo namų, netoli Gorman miestelio, mūsų autobusas bevažiudamas į kalną sugriuvo. Jis negalėjo būti greitai sutaisomas, tai turėjome tris valandas iškentėti, kol "sveikas" autobusas atvažiuo mus išgelbėti. Kai įsai atkeliavo, turėjome visus lagaminus ir scenos dekoracijas perkelti iš vieno autobuso į kitą. Atsiradome parapijos kieme 6 valandą iš ryto — šešias valandas vėliau, kaip žadėjome. Nesitikėjome tokios įdomios kelionės, ypatingai tokio dramatiško užbaigimo!

Prieš baigiant šį atpasakojimą, noriu pridėti savo pačios mintis ir jausmus. Aš džiaugiuosi būdama narė "Vivos Europos" šeimos. Iš visų kitų narių esu daug ką išmokusi apie draugystę ir apie pasiryžimą dirbti. Dažnai mes repeticijose išdėkaujame ir juokaujame, bet kai laikas ateina lipi į sceną, rimtesnis būdas apima mus, nes mums rūpi, kad kiekvienas pasirodymas būtų mums bei publikai žavingas. Patariu visam lietuviškam jaunimui prisidėti prie tokios "šeimos", jeigu yra progos. Yra naudinga, įspūdinga ir smagu!

Ištiesiame draugišką ranką Clevelando ir Chicago bendruomenėm ir laukiame vėl perpldytų salių!

Vita Polikaitytė

PAMINĖJOME
TRAGIŠKĄJĄ BIRŽELĮ

Birželio gedulo prisiminimai, Los Angeles šv. Kazimiero parapijos gyventojai rinkosi birželio 15 d. 10:30 val. į šventę pasimelsti ir paprašyti Visagalo Lietuvai vergijos kančias pašalinti ir laisvę suteikti. Buvo prisirinkusi pilnutėlė bažnyčia maldininkų. Dr. kun. A. Olšauskas laikė pamaldas ir tai dienai pritaikintą pasakę pamokslą. Choras irgi giedėjo Mišių Aukai pritaikintas giesmes.

Po pamaldų 12 v. Pabaltiečių lietuvių, latvių ir estų atstovai ir visuomenė rinkosi į šv. Kazimiero parapijos viršutinę salę tragiškojo birželio minėjimui. Šiais metais pravedė minėjimo programą estų atstovai. Amerikos, Lietuvos, Estijos ir Latvijos vėliavas įnešus ir sugiedojus Amerikos himną, estų kunigas sukalbėjo invokaciją. Po to tautų atstovai savo kalboje ir paskaitoje iškėlė Kremliaus sudarytų sutartių su Lietuva, Estija ir Latvija jų nesilaikymu — sulaužymu. Ir visa eilė buvo įrodymai komunistų melų, apgaulių ir ginklo priedanga okupavusi — pavergus Pabaltijo valstybes.

Po to sekė meninė dalis, kur sol. J. Cėkanaušienė padainavo tai dienai pritaikintą keletą dainų ir estų choras irgi padainavo keletą dainų tai dienai parinkti.

Buvo perskaityta rezoliucija ir atsiklausta dėl jos priėmimo. Minėjimo dalyviai vienbalsiai priėmė. Sugiedojus Lietuvos, Estijos ir Latvijos himnus, minėjimas užsibaigė vieno likimo broliškų tautų gedulu...

Dalyvis

— El'geys — tai veidrodis, kuriame kiekvienas demonstruoja savo atvaizdą.

Lietuvių žurnalistų sąjungos centro valdyba: Jonas Kupionis, Danutė Barauskaitė, Kleva Vidžiūnienė, Vladas Šimoliūnas ir Stašas Pautienienė.

DVIEJUOSE HORIZONTUOSE

KITAIP NEGU PERNAI

Kelionė iš rytų į vakarus Amerikos žemyną kiek kitokia, negu buvo praėjusią vasarą. Praėjusią vasarą Amerikos rytinėse valstijose šiuo metu ypač stigo benzino, prie atdarytos vienos kitos benzino stoties laukdavo ilgus automobilių eilės, vėliau eilėms sumažinti buvo įvesta lyginių ir nelyginių numerių sistema. Šiais metais benzino, kiek nori, nors kainos žiauriai pakilusios. Ypač tai pajunti priartėję prie Chicago.

O visgi laisvojo pasaulio lietuvių sostinė pasilikusi tokia pat, kaip buvusi. Nors jau vasara išbėgėjusi, bet lietuviškas gyvenimas čia dar nesustojęs: gegužinės, sezono darbų pabaigtuvės, vestuvės, tautinių šokių repeticijos ir daugelio klausimai: kuris aukštas svečias iš Washingtono atvyks į VI-ąją tautinių šokių šventę? Kol šis skiltis bus atspausdinta, gal būt, ir aukštojo svečio ar viešnios pavarde jau bus žinoma. Man gi aukštas lietuvių pareigūnas prez. J. Carterio perrinkimo štabe prieš porą savaitų užsiminė, kad į Tautinių šokių šventę gal atvykti arba pats prezidentas, arba jo žmona, arba viceprezidentas. Visa tai paaiškės netrukus, nes pati šventė jau už kelių dienų.

Tuo tarpu Chicago Marquette Parke nuėjus pietauti į kurią nors lietuvišką valgyklą, tiesiog nustembi. Už 3 — 4 dol. gali čia pavalgyti skanūs lietuviškus pietus, kai tuo tarpu sostinėje kainos, žinoma, ne už lietuviškos gamybos maistą dvigubai ir trigubai aukštesnės. Tas pats ir lietuviškos užkeigos tame pat Marquette Parke. Importuoto alaus bokalas dar toli gražu nekainuoja dolerio, kai tuo tarpu sostinėje kainos dvigubai aukštesnės. Tik rūkalų ir benzino kainos per pastaruosius metus čia žiauriai pakilusios.

Lietuviškoje Marquette Parke užkeigose pastebėjau naują reiškinį: čia beveik niekas nebergeria iš Sovietų Sąjungos importuotos vodkos, vadinamos "Stalinojos". Anksčiau ji čia buvo labai populiari, o pas Vladą Andrijauską, sakytum, net "upelias tekejo". Bet dabar visai kas kita: Sovietams įsiveržus į Afganistaną, lietuviai protesto ženklais beveik visai atsisakė gerti rusišką importuotą vėdą ir ją pakeitė suomiška ar japoniška. Kiek pastebėjau, taip daro vyresnioji karta ir jaunieji. Tad ir rusiška vodka lietuviškas Marquette Parke tapo tam tikru politiniu įrankiu. Man tai stebint, prisiminė ir kitas atvejais. Pvz. Lietuvos atstovybėje Washingtono per priėmimus Lietuvos nepriklausomybės šventės progą jokios vodkos nerai. Nežinau, ar ten laikomasi politinių ar kitokių principų.

Daug ką norėtusi pasakyti ir apie Jaunimo centrą. Bet kaip tik šiuo metu ten vyksta dideli pasikeitimai ir, prieš spaudai pateikiant informaciją, pirma reikia pasikalbėti su abiem pusėm: Jaunimo centrą pastačiusiais ir per daugiaus negu 20 metų jam vadovavusiais jėzuitais bei naująja iš visuomenės tarpo išrinkta taryba bei valdyba, kuri toliau Jaunimo centrą administruos bei

jam vadovaus. Iš toliau atvykusiam kyla vienas klausimas: ar Jaunimo centre esanti Ciurlionio galerija ir toliau funkcionuos, kun. A. Keziui atidarius naują galeriją Chicago miesto menininkų rajone? Man bent atrodo, kad Ciurlionio galerija, daugelį metų savo patalpose reprezentavusi rinktinę pajėgiausių lietuvių menininkų kūrybą, paskutiniu metu buvo kažkaip "išskėpėsi". Nors iš kitos pusės žiūrint, Ciurlionio galerijoje reprezentavusių menininkams per naująją kun. A. Kezio galeriją atsidares vartai, kad jų kūrinius galėtų plačiau pamatyti ir kartu vertinti amerikiečiai meno kritikai ir kiti kūryba besdomintys.

Tokie pirmųjų dienų įspūdžiai iš JAV sostinės sugrįžus apsidairyti į laisvojo pasaulio lietuvių sostinę.

POPIEŽIAUS KELIONĖS
ALBUMĄ VARTANT

Popiežiaus Jono Pauliaus II kelionės po pasaulį palieka daug atgarsio. Neseniai teko vartoti reprezentacinių nuotraukų iš jo lankymosi JAV albumą, išleistą amerikiečių leidyklos "Pictorial Record". Aukštos kokybės albume sudėtos rinktinės nuotraukos iš popiežiaus kelionės nuo Bostono iki Washingtono. 52-jam albumo puslapyje spalvotoje nuotraukoje iš Chicago ryškiai matyti ir kelios lietuviškos trispalvės. Susikaupiu ties ta nuotrauka. Kažkas tai pažįstamo. Taip, nuotrauka padaryta Gage Parke, 5200 so. California Ave., prie pat Gaškų namų, kur pravažiuojanti popiežiaus stebėjo būrelis lietuvių su trispalvėmis vėliavėlėmis. Vienoje kitoje matyti ir lenkiškų įrašų bei Lenkijos vėliavėlių. Bet reprezentaciniam albume visos kitos tautinės grupės atrodo ignoruojamos, kaip tuo tarpu šalia lenkų prasiveržia ir Lietuvos tautinės spalvos. Minėtą albumą tikrai verta pamatyti ir dėl jo istoriškumo ir ypač dėl nuotraukų aukšto meninio lygio bei savotiškai įdomios kompozicijos.

VL. R.

LAIŠKAS

SKIRIASI VEIKSNIŲ
VIESIEJI PAREIŠKIMAI

Vilko ir Altos pirmininkų pasirašytas atsisaukimas "Lietuvos tragedija šaukia mus veiklon" ("Draugas", Nr. 139, 1980 m. birželio 14 d.) skiriasi ir savo forma, ir iš esmės nuo ligi šiol mūsų veiksmų tokiomis progomis (birželio 14-15 d., Vasario 16 d.) viešai skelbtųjų pranešimų: 1) skelbimas bendrai (Vilko su Alta) ir 2) išgijama Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atgaivos mintis.

1. Šios rūšies pareiškimus pavergtiesiems ir laisviesiems lietuviams Vilkas skelbdavo atskirai, su jokia kita visuomenine organizacija nesusidavilijęs, tuo būdu pabrėždamas savo lyg ir valstybinį pobūdį ir ypatingą kilmę. Tačiau dabartinė Vilko vadovybė skelbia šį pareiškimą bendrai su Alta (jau nebe pirmas kartas). Ši naujovė gal ir tikslinga. Nepriklausomos Lietuvos partijų likučiais ir iškabomis besiramsčiojančio Vilko sąjasa su Alta byloja tikrovės suvokimą, nebebandant išsiskaidinti virš visuomeninės organizacijos.

2. Daug blogiau yra su antrąja naujovė — Lietuvos nepriklausomybės atgaivos minties visišką eliminavimą iš atsisaukimo.

Anksčiau Vilkas visur kur, ypač viešuose savo pareiškimuose, pabrėždavo susirūpinimą Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atgaiva. Jungtinių Amerikos Valstybių atitinkamų įstaigų pareiškimai, skirti Pabaltijo kraštams, taip pat bylojo apie tų kraštų valstybinės nepriklausomybės atgijimą, apie pačių žmonių norą pasirinkti valdymą, savo valdžios raišną. Tačiau pastaruoju metu tie buvę mums vertingi pareiškimai nuskrudę: tenkinamasi bendrybėmis, kone viską suvedančiomis į asmens laisvę (žmogaus teises), aiškiai neapabrė-

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
Second class postage paid at Chicago, Ill. Published daily except Sundays, Legal Holidays, days after Christmas and Easter by the Lithuanian Catholic Press Society.
Publication Number (USPS — 161000)

Subscription Rates \$40.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$38.00. Foreign countries \$40.00.

Pašto išlaidas mažinant, pačiamavimai už gautas prenumeras nesiunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adresą, gavus iš jo mokeskį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto			
	metams	1/2 metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$40.00	\$22.00	\$15.00
Kanadoje	U.S.A. 40.00	22.00	15.00
Užsienyje	40.00	22.00	15.00
Kitur	38.00	20.00	13.00
Savaitinis	25.00	15.00	

● Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.

● Redakcija dirba kasdien 8:30 — 4:00, šeštadieniais 8:30 — 12:00.

● Redakcija straipsnius taisyso nusiūti. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišunčiamos gavus prašymą.

žiant valstybinės nepriklausomybės. Atrodo, šiuo keliu nuėjo ir paskutinis Vilko bendras su Alta atsisaukimas. Jame ir su žiburiu nebesurasi Lietuvos valstybinės nepriklausomybės ne užuominos (jos stropiai išvengta). Čia valstybinės nepriklausomybės aiškus turinio sąvoka išimama "kultūrine ir politine laisve", "savo tėvų žemės laisvę", "Lietuvos laisvę" ir kitomis bendrybėmis, sutinkamomis ir bolševikuose.

Reikia įsiminti, kad Lietuvos valstybinės nepriklausomybės yra visų lietuvių laisvė. Be jos ir kitos laisvės yra abejotinos arba

visiškai neįmanomos. Todėl nevalia viešame veiksmų atsisaukime nei prašiospoti, nei paplaui kiui svetimam reikalui iš atsisaukimo "išglostyti" tą laisvę lietuvių laisvę — Lietuvos valstybinę nepriklausomybę.

Bronius Nemickas

Advokatų Draugija
VALDEMARAS BYLANTIS
IR
VINCAS BRIZGYS
Teisų daktarai
2458 W. 69th Street, Chicago, Ill.
Visi tel. 778-8000
Valandos pagal susitarimą

DR. K. G. BALUKAS
Akusheris ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8004
Pirma ligonius pagal susitarimą

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. išskyrus treč. Sešt. 12 iki 4 val. popiet

Tel. Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvis gydytojas
3925 West 59th Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak. Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪDIKŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Val: Kasdien nuo 10 v. ryto iki 1 v. p.p. Ofiso tel. RE 7-1168; rezid. 239-2919

Ofs. HE 4-1818; Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-mos ir Campbell Ave. kampas)
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 10-3 val. p.p. Tik susitarus.

Tel. — 282-4422
DR. ROMAS PETKUS
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
Ofisai:
111 N. WABASH AVE.
4200 N. CENTRAL AVE.
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)
OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir "Contact lenses"
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val. antr. 1-4 popiet ir ketv. 5-7 vak. Ofiso tel. 776-2880, rezid. 448-5545

DR. J. J. SIMONAITIS
Tel. — GR 6-0617
6958 S. Talman Ave.

Ofiso tel. HE 4-2123, namų GI 8-6195
DR. V. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-5 ir 6-7 — iš anksto susitarus.

Ofs. tel. 586-3166; namų 81-3772
DR. PETRAS ŽLOBAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6745 West 63rd Street
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. 2-7 šeštadieniais pagal susitarimą

B. KRIKŠTOPAITIS

JURŲ KELIAIS

(Jūrų kapitono atsiminimai)

Išleista autoriaus teisėmis 1979 m. Didelio formato. Kieti viršeliai. Spaudė DRAUGO spaustuvė. Kaina su persiuntimu \$11.10. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, Ill. 60629
Illinojaus gyventojai dar pridėda 60 ct. valstijos mokesčio

Nemurumo problemą įtikinamai sprendžia ir Europos likimo pranašystę atidengia tik ką iš spaudos išėjęs Novalio iškilus kūrinys

HIMNAI NAKČIAI

IR KITI RINKTINIAI RASTAI

Su Novalio intymaus ir unikalaus dienoraščio priedu. Vertė A. Tyruolis, iliustravo dail. A. Korsakaitė-Sutkuvienė, išleido M. Morkūnas. Kietais drožbės viršeliais, kaina \$6.00.

Gaunama DRAUGE ir pas knygy platintojus.

NETURI TAUTINĖS IR RELIGINĖS LAISVĖS

"Akiračių" mėnraštis nr. 5 paskelbė pasikalbėjimą su okupuotosios Lietuvos maskviniu valdininku Petru Anilioniu (gim. 1919 m.), taip vadinamu Sovietų Sąjungos ministrų tarybos įgaliotiniu religiniams reikalams. Šis vyras yra Maskvos statybinis politrukas Katalikų Bažnyčiai Lietuvoje ir kitoms konfesijoms. Jam buvo pateikta 12 klausimų, iš kurių nė vienas iš esmės neatsakė, tačiau visur kalbėdamas teigė, esą Lietuvoje esanti religijos laisvė, jo žodžiais "tarybinė konstitucija garantuoja sąžinės laisvę, tai yra kiekvienas turi teisę išpažinti bet kurią religiją arba neįsipažinti jokios, praktikuoti religinius kultus arba vesti ateistinę propagandą". I klausimą, ar Lietuvoje galima vesti ir religinę propagandą, atsakė teigiamai; kartu paneigė bet kokią tikinčiųjų diskriminaciją. Iš viso Anilionio atsakymai yra labai sukiti, nepilni, apgaulingi, melagingi.

Kaip iš tiesų yra su religijos laisve, mes turime pakankamai faktų, gautų iš kitų šaltinių: iš Lietuvos lankusių pasakojimų, gyvųjų liudytojų — nukentėjusiųjų, pagaliau — LKB Kronikos ir kitų rimtų šaltinių.

Minėta LKB Kronika nr. 40 (9-34 p.) paskelbė įdomų dokumentinį rašinį "Teismas Astrave" pateikia daug žinių, sugrąžinančių Anilionio ir kitų jo bendrininkų tvirtinimus apie tariamą religijos laisvę. Minėtas aprašymas buvo neseniai ištaisęs perspausdintas "Drauge" ir tie, skaitytojai, kurie jį sekė reikalingą žino. Priminsime tik faktą, kad Anelė Ramanauskaitė pr. metų liepos mėn. viduryje iš Raudondvario atvyko į lietuvišką Girių kaimą, dabar esantį sovietinės Gudijos teritorijoje ir ten kėlė lietuvių vaikų lietuviškai mokėti katekizmo. Ji buvo sumta, kalinta žiauriai taryda, mėginta išprievartauti ir 1979 IX 19 Astravo rajono liaudies teismo nubausta pinigine bausme. Tai tokia "religijos laisvė". Apie šią ir kitas panašias bylas Anilionis neužsimena.

Mums malonu, kad lietuvių tautoje atsiranda kilnių merginų, visomis išgalėmis kovojančių už religijos laisvę. Įsidedamini ir Nijolės Ramanauskaitės Astravo teismo paskaitų žodžiai: "Nesijaučiu nusikaltus. Nusikaltėliai yra tie, kurie šią bylą iškėlė. Gailėtis neturiu už ką. Aš manau, kad vaikams kalbėti apie Dievą nėra nusikaltimas ir šito nekada nelaikysiu nusikaltimu. Ir Lietuvoje, ir Baltarusijoje turi būti leidžiama katekizuoti vaikus. Visuotinė žmogaus teisių deklaracija ir Lenino dekretai leidžia mokyti religijos ir suaugusiųs, ir vaikus. Ne tik aš, bet ir kiti mokytojai vaikus religijos ne tik Lietuvoje, bet ir Baltarusijoje ir vaikai žinos, kad religija yra ne bobučių pasakas, bet visos žmogaus gyvenimo pagrindas".

Apie tariamą "religijos laisvę", tiksliau tikinčiųjų persekiojimą ir jų maldyklų naikinimą Gudijoje, daugiau žinių pateikia pogrindžio leidinių "Apie lietuvių padėtį Baltarusijos respublikoje" II d. Štai kai kurie faktai.

1920 — 1933 m., taigi lenkų valdymo metu, Pelesos kaimo lietuviai pasistatė nuosavą akmenų mūrą bažnyčią ir įkūrė parapiją. 1952 m. bolševikai ją uždarė, o kiek vėliau nugriovė bokštus. Buvo sunaikinti vidaus įrenginiai, bažnyčios pastatas paverstas kolchozo san-

dėliu. Nuo to laiko Pelesos, Lelešių, Surkantų, Piliūnų, Pavalakės, Paditvio, Senųjų ir Naujųjų Druskininkų kaimų tikintieji neturi galimybės išpažinti katalikų tikėjimą gimtąja kalba. Visos parapiečių, kurių yra daugiau kaip 500, pastangos atgauti bažnyčią nebuvo sėkmingos. Viena proga Pelesos tikintieji, surinkę 300 parašų, rašė Religinių reikalų įgaliotiniui į Minską: "Ne feodalai ir dvarininkai statė mums bažnyčią bet patys tikintieji, darbo žmonės, apie 30-uosius XX amžiaus metus, savo lėšomis, iš savo medžiagos, iš akmenų, surinktų mūsų laukuose. Todėl turime pilną teisę ją naudotis. Bažnyčia turi priklausyti mums, tikintiesiems. Esame įsitikinę, kad 1952 m. Rodūnės vykd. komiteto nutarimas uždaryti Pelesos bažnyčią yra neteisėtas, prieštarauja veikiančioms TSRS įstatymams".

Negeriau ir kitur. Gerokai lietuvišką Rodūnės parapiją aptarnauja vienas nusėjęs 80 metų kunigas, kuris neleidžia lietuviškų pamaldų. Gervėčiuose turis daugiau kaip 80 m. paliejęs klebonas kun. Chodyka dar laiko lietuviškas pamaldas, bet kaip ilgai jis gyvena? Pastojų rajone Užduobio (Zadievo), Pastojų bažnyčios uždarytos. Tikintieji stengiasi lankyti Adušio bažnyčią. Lazdūnų lietuviškoje saloje neseniai užgeso paskutiniai lietuviški židiniai — bažnyčia ir mokykla. "Kai užėjo bolševikai, tai ir nekalbam lietuviškai" sako žmonės.

Breslaujos rajone nėra nė vienos bažnyčios, kurioje lietuviai būtų aptarnaujami jų gimtąja kalba. Apso, Vydžių, Pelekų ir kitos bažnyčios uždarytos. Lietuviai, norėdami patenkinti savo religinius poreikius, turi vykti į sovietinę Lietuvą 40 km ar daugiau.

Kai mes, išeiviai lietuviai, Gudijos lietuvius esame "nurašę" ir apie juos tylime, Lietuvos pogrindžio spauda vis daugiau kelia jų reikalą. Stengiasi ir patys Gudijos lietuviai. Pastaruoju metu jie pasiuntė eilę skundų L. Brežnevui, Podgornui, sovietinės Gudijos aukščiausiai tarybai, komunistų partijos XXV suvažiavimui ir kitoms institucijoms. Viena skunde šitaip rašoma: "Mums labai skaudu, kad taip labai pažeidžiamos lietuvių teisės Baltarusijoje, kad su mumis elgiamasi, kaip norima. Anksciau uždarė mokyklas, uždraudė kultūrinį švietimo darbą, gimtąją kalbą, išvijo lietuvių liaudies dainas iš klubų ir kultūros namų, o dabar išdraskė mūsų lietuvišką kolchozų ir nori išguiti mūsų gimtąją kalbą".

Gudijos lietuviai skundžiasi Sovietinės Lietuvos lietuviais, kad jie permažai jų pastangas remia. Skundžiasi ir lietuviškąja išeivija. Mūsų VI.23 iš dalies jau minėtame "Laiske užsienio lietuviams", be ko kita rašoma: "Mes esame jūsų užmiršti. Visai neseniai, Kanadoje, Toronto mieste, posėdžiausio V-sis Pasaulio lietuvių seimas. Jis priėmė atitinkamas rezolucijas, kuriose paminėjo daugelį pasaulio lietuvių liečiančių klausimų. Daug kas paminėta rezolucijose, o apie Baltarusijos TSR lietuvius — nė žodžio, tarsi mūsų visai nebūtų. Kodėl gi seimas negalėjo užsiminti, kad mums reikia lietuviškų mokyklų?" (36 p.). "Jūs lankote Seinų — Suvalkų krašto lietuvių. Aplankykite ir mus. Jūs čia vietoje sužinosite daug naujų dalykų. Skelbkite pasauliui teisybę apie mus". (37 p.).

ITEMPTI SANTYKIAI RYTŲ EUROPOJE

Kremliaus vadai nepasitiki pavergtais satelitais

J. VAICELIŪNAS

Rytų Europa vadinama Rusija su jos pavergtais kraštais ir satelitais. Pasaulyje yra neramumai, o Rytų Europoje atrodo ramu. Bet čia tas ramumas yra labai apgaulingas. Rytų Europoje neramumai prasidėjo nuo 1948 metų, kada Tito susikirto su Stalinu, ir Tito su savo Jugoslavija pasitraukė nuo Maskvos globos. Tų abiejų diktatorių nebėra, bet jų valstybės liko. Berlyno krizė, neramumai R. Vokietijoje, Lenkijoje, Vengrijoje, Čekoslovakijoje rodo, kad Rytų Europoje nėra ramu, tik tie neramumai iš viršaus uždažyti. Kad apramintų tuos neramumus, Maskva griebėsi net karinės jėgos, o "taikioje" R. Vokietijoje Maskva laiko 20 divizijų karių — daugiau divizijų, negu jų turi pati Vokietija.

Rytų Vokietijos rajono gyventojus Maskva vadino Prūsijos militaristais, o dabar L. Brežnevas su malonumu priima to rajono militaristų parada. Taip pat Maskva griebėsi detentės, kuri jai davė palankias sąlygas tvarkytis su satelitais ir išvystyti apsiginklavinimą. Taip pat Maskva sugebėjo vakarus apraizgyti visokiomis sutartimis, kurios yra naudingos tik Maskvai. Kas kalta, kad vakarai yra apakę? Dėl "šventos ramybės" vakariečiai pripažino Maskvos hegemoniją: komunistinę valdžią, socialistinę sistemą Rytų Europoje. Tą "ramybę" vakariečiai dar pamirė ekonomine parama. Maskva deda pastangas, kad

Vakarų Europoje atsirastų daugiau socialistinių vyriausybų, su kuriomis Maskvai lengviau susikalbėti.

Rytų Europos apraminimas dar nepasako, kad ta Europos dalis yra rami. Ar gali R. Europos valstybės ir tautos būti izoliuotos nuo laisvojo pasaulio? Tai mato tų valstybių gyventojai, mato ir vadai, bet šiandien jie dar privalo šypsotis Maskvos valdovui, kaip seniau žmonės šypsojosi Mongolijos valdovui Džingiskanui. Rytų Europoje tarp atskirų valstybių yra įvairių skirtumų, bet yra ir bendrų problemų, kurias sudaro Maskvos hegemonija.

Suprasti R. Europos nepastovumą šiandien yra labai svarbu. Svarbu žiūrėti į esamą padėtį, vadinamą "socialine bendruomene", kurią sukurė Raudonoji armija, okupuodama tuos kraštus ir įsteigdama juose komunistinį režimą ir okupacinius dalinius ta režimą saugodama.

Sovietai R. Ruopos bendruomenę nori paversti sovietiniu broliškumu, betgi tie "broliai" yra aptverti geležine uždanga. Tas broliškumas sunkiai tveriamas, nes "didysis brolis" labai skriaudžia mažuosius. Maskva labai išnaudoja satelitus ekonomiskai, nes nori pasiruosti tolimiesiems karams. Sovietų Sąjungoje visą laiką yra karo meto padėtis ir ta padėtis nesibaigs, nes nesibaigia komunistiniai karo pasaulioje.

Satelitiniai kraštai

Maskva savo žinioje turi šesius satelitinius kraštus: Bulgariją su jos vadu T. Živkov, Rumuniją — N. Ceausescu, Vengriją — J. Kadar, Čekoslovakiją — G. Husak, Lenkiją — E. Gierk ir R. Vokietiją su E. Honecker. Panašią komunistinę bendruomenę buvo numatęs Leninas. Jo komunistinė bendruomenė turėjo būti šitokia: Rusija — Suomija — Lenkija — Vengrija — Vokietija.

N. Chruščiovas tos komunistinės bendruomenės varžtus norėjo kiek atleisti, bet Brežnevas juos vėl pradėjo veržti. Jis sukūrė net savo vardo doktriną: Jei satelitinio krašto valdovas savo gyventojams pradės rodyti humanišką veidą, tas kraštas bus paspaustas karinėmis jėgomis, o to krašto valdovas bus pakeistas kitu. Satelitų suverenumas priklausau Maskvai. Visi satelitai privalo priklausyti Varšuvos kariniam paktui ir savitarpio ekonominės paramos organizacijai. Pagal šios organizacijos nuostatus, Maskva labai apipiešia satelitus, nes satelitai privalo Maskvai parduoti pusvelčių įvairius produktus ir gaminius, kurių patiems satelitams taip trūksta.

Vakarų valstybės pripažino Sovietų hegemoniją, bet nolimesniems karams. Sovietų Sąjungoje visą laiką yra karo meto padėtis ir ta padėtis nesibaigs, nes nesibaigia komunistiniai karo pasaulioje.

čių nevykdo. Vakariečiai buvo apgauti, o Rytų Europos gyventojai skęsta skurde, priepaudoje. Sovietai daug kartų apgavo vakariečius ir dar daug kartų juos apgaus.

Įtempimo šaltiniai

Nors teoretiškai gražiai skelbiama apie komunistinių kraštų bendradarbiavimą, bet praktiškai tas bendradarbiavimas nėra toks sklandus. 1979 m. 12-tame komunistų partijos suvažiavime, Maskvoje, Rumunijos komunistų partijos vadai ir krašto valdovas N. Ceausescu pasakė, kad kiekviena komunistų partija nustato sau politinę liniją, savo revoliucinę strategiją ir taktiką savo krašte, nežiūrint esamų aplinkybių. Toks pasakymas rodo, kad ir satelitinį kraštų partijų vadai nenori pasiduoti Maskvos diktatui.

Visi dabartiniai satelitinio krašto vadai savo karjeros viršūnes pasiekė Brežnevo laikais, išskyrus Bulgarijos T. Živkovą, kuris partijos vadu tapo 1954 metais, ir Vengrijos J. Kadar, kuris kompartijos vadu tapo 1956 m., kai bolševikai palaužė Vengrijos patriotų sukilimą. Amerika tada nepadarė nei Vengrijai, nei vėliau Čekoslovakijai, nei dabar Afganistanui. Vadinamųjų sankcijų bolševikai nebijo, kaip jų nebijoję ir Musolinį, kai jis 1936 m. užėmė Etiopiją. Tiesa, Amerika mėgino padėti P. Vietnamui net su trimis armijomis, bet tos armijos Vietnamą nekariavo, nors ir patyrė skaudžių nuostolių. Vėliau Amerika visą Vietnamą atidavė komunistams.

Nors satelitinio krašto komunistų partijos privalo priklausyti Maskvos valdovui, nes jos turi bendrą išpareigojimą moksliniam socializmui, kai kuriose satelitų valstybėse ta "mokslinė socializmas" arba rusišką komunistą stengiamasi kiek pakreipti, žiūrint pasaulinių apytovų.

Priklausomybė Maskvai satelitams sudaro sunkią problemą: patenkinti savo krašto žmonių prašymus ar vykdyti Maskvos reikalavimus. Pirmu atveju — žmoniškumas, o antru — žveriskumas. Žveriskumas — taikos metu atimti iš žmonių pastutį maisto kąsnį, ypač mėsą, ir išsiųsti į Maskvą. Maskvos politbiuras nusprendžia, kur tuos produktus dėti: nebrangiai parduoti užsieniui, tad gaunant geros valiutos, ar konservuoti ir sandėliuoti ka-

ro reikalams. Satelitinio krašto valdovams sunku padaryti tinkamą sprendimą, nes jų likimas daugiau priklauso nuo Maskvos, negu nuo savo krašto žmonių. Varšuvos pakto karinės pajėgos priklauso Maskvai. Ji skiria tų pajėgų vadą, kurio dabar yra marš. V. Kulikov. Varšuvos pakto karinės pajėgos panaudojamos, kai norima nubausti kurį nors satelitinį kraštą, kurs be Maskvos sutikimo gerina žmonių gyvenimo sąlygas. Komunistų valdomame krašte žmonėms, jei jie nėra komunistai, negalima duoti žmoniškų gyvenimo sąlygų nei žmogaus teisių. Tai yra senas komunistų dėsnis, vykdomas nuo Lenino laikų.

Varšuvos paktas

Sakoma, kad pagrindinis Varšuvos pakto karinių pajėgų tikslas — sunaikinti NATO pajėgas, kurios šiuo metu yra gana silpnos: 28:65 santykiu. Tikrumoje Varšuvos pakto karinės pajėgos yra ne kas kitas, o tik pretekstas Sovietams laikyti savo divizijas satelitų kraštuose, išskyrus Rumuniją. Aiškinama, kad Varšuvos pakto karinės pajėgos yra išstatytos ne prieš NATO, o tik apsaugoti komunistų Rytų Europoje. Kaip praktika rodo, 1956 m. vien tik Vengrijos kariuomenė nepajėgė savo krašte numalinti sukilimo, nes daug vengrų karių simpatizavo sukilėliams.

Varšuvos pakto nariams buvo nemalonu, kad jų karinės pajėgos 1968 m. turėjo "draugiškai" žygiuoti į Čekoslovakiją, o dabar kai tekti "draugiškai" žygiuoti ir į Afganistaną, kurs, tiesa, nėra nei Maskvos satelitas, nei NATO narys. Satelitai turi išlaikyti Maskvos divizijas, esančias jų krašte. Dar blogiau: plentai, geležinkeliai, aerodromai ir net gamotiekiai taikomas ne tiek prie krašto reikalavimų, kiek prie reikalavimų bolševikinių divizijų, esančių tame krašte.

Maskvos valdovai seniai norėjo pulti vakarus, ypač kad Maskva apsiginklavinimu yra pralenkusi NATO pajėgas. Bet ji to nepadarė, nes Maskva nepasitiki satelitiniais kariuomenės daliniais, kurie yra 90% antikomunistiniai. Rytų Europoje vyksta rūgimas. Jis gali sprogti, jei pasitaikys gera proga.

Tėvelis skaitė vaikams knygą apie piemenukus. Paskui tarė: — Matot, kaip anksciau tokie vaikai kaip jūs vargdavo, ganydavo gyvulius. — Kad mes, tėveli, neturim gyvulių.

Lietuviai meldžiasi Šv. Vardo katedroje, minėdami liūdną savo gimtojo krašto — Lietuvos Nuotr. P. Maletos

SLAPTAS KUNIGAS RUSIJOJE

Juozas Vaiceliūnas

26

Vėliau sėdome prie stalo, ant kurių buvo užkandžių ir net vodkos. Svaiginamieji gėrimai stovykloje buvo draudžiami, bet neoficialiai net sargybiniai užeidavo ir išgerdavo "stopkė", paimdavo šventųjų užkandos ir, paprašę nekelti triukšmo, išeidavo.

Tiesa, kasyklose buvo nemalonu dirbti dėl blogo oro, dulkių ir blogo saugumo. Kartą per vieną dieną toje kasykloje žuvo 7 kasejai. 1955 m. pavasarį jaunas lietuvis gydytojas Jonas medicininiam centre man pasakė, kad aš išėjau iš kasyklų, jei noriu išlikti gyvas. Pasakiau, kad man baumės beliko 3 mėnesiai. Kartą gyd. Jonas su mano ligos lapu nuėjo į kabinetą, kur posėdžiavo gydytojų komitetas: trys gydytojos ne kalinės. Jis pasakė, kad mano sveikata yra labai bloga. Jei tas kalins mirtį kasyklose, atsakomybė tektų gydytojų komitetui. Jis paliko ant stalo mano ligos lapą ir išėjo. Netrukus mano pavarde nebeįgavo kasėjų sąrašą. Buvau paskirtas šerti arklius, kurių stovykla turėjo 8. Čia darbas buvo geresnis: pats sau viršininkas, o kartais gali ir numigti. Mano sveikata pasitaisė. 1955 m. balandžio mėnesį mane pašaukė į J. J. kasyklos raštinę ir pranešė, kad po 10-ties dienų aš

būsiu laisvas. Tą šventę su draugais atšvenčiau už stovyklos vartų esančioje kavinėje. Čia draugai man sumėtė kelionei, o taip pat davė įvairių patarimų ir prašė aplankyti jų šeimas. Balandžio 22 d. rytą aš dar nebuvau sudėjęs akių. Sunku patikėti, kad po 15 metų kalėjimo vėl būsi laisvas, nors Sovietuose ir laisvėje esi ne laisvas. Apie 9 val. dešimtininkas nuvedė mane į KGB įstaigą, kur buvo ruošiami mano iš stovyklos atleidimo dokumentai. Čia gavau laišką ir dvi fotografijas, išsiųstas 1949 metais. Tą laišką įsidėjau į kišene, kur buvo ir 50. rublių. Tai buvo visas mano turtas, likęs nuo uždario ir gautų dovanų prieš keletą dienų.

Aš negalėjau gauti normalaus paso, o tik iš stovyklos atleidimo dokumentą. Be paso negalėjau gauti nė šiaurės bonų. Tie bonai padvigubindavo algą. Aš negalėjau pats pasirinkti nė gyvenamos vietos, ypač didžiųjų Rusijos miestų, o juo labiau esančių pasienyje. Man buvo įsakyta apsigyventi Norilске, registruotis policijoje, kur gausiu apsigyvenimui leidimą. Apie 11 val. ryto aš išėjau pro didžiuosius stovyklos vartus į laisvę. Išėjęs už vartų, sustojau ir atsigėriau. Mane sekė sargybiniai ir kaliniai. Jiems mostelėjau ranka — atsisveikinau ir nuėjau į geležinkelio stotį. Čia stovėjo traukinys. Aš įlipau į vagoną. Niekas ir mane nekreipė dėmesio. Keista! Aš jau laisvas. Netrukus traukinys pajudėjo į Norilską.

Laisvas žmogus

Atvažiavęs į Norilską, išlipau iš vagono ir ėjau gatve. Per tą porą metų miestas gerokai pasikeitęs. Jei tada kaliniai statė 5-į aukštų namus, tai dabar juose gyveno žmonės. Miestas turi per 120,000

gyventojų. Policija, teatras, mokykla, ligoninė koncentravosi pagal Sebastopolskąją gatvę. Aš turėjau du adresus: kun. Viktoro, kuris buvo iš stovyklos paleistas prieš 4 mėnesius, ir vieno lenko, kuris kvietė mane apsilankyti Norilске. Aš ėjau su kalinio drabužiais, bet su tokiais pat drabužiais apsilankusių buvo ir mieste.

Netrukus buvau pas kun. Viktorą. Jis gyveno viename kambaryje su kunigu Neron. Jie nudžiugo pamatę mane, kaip ir aš juos. Jie ant elektrinės plytelės paruošė pietus. Ta plytelė tarnavo virimui ir šildymui. Po pietų kalbėjome apie praeitį ir ateitį. Jų kambarelis nedidelis. Tarp jų lovų altorius. Sudėjome kėdes ir padarėme trečią lovą, o patalinė — kalinio drabužiai.

Rytą visi trys atlaikėme šv. Mišias. Į pamaldas atvyko 10 žmonių. Sekmadieniais jų susirenka daug, todėl užpildo ir koridorius. Kitą dieną su kun. Viktoru nuvykome į policiją užsiregistruoti. Čia man išdavė dokumentą, užregistravo ir pasakė, kad aš buvau baustas pagal paragrafą 58.6 (špionažas), todėl mano judėjimas suvaržytas: be leidimo negaliu išvykti į kitą miestą.

Pas kun. Viktorą išgyvenau savaitę laiko. Vėliau ieškojau darbo ir nuosavą kampo apsigyvenimui. Šalia kun. Viktoro gyveno Liudvikas, jo kaimynas ir parapietis. Jis kasdien iš ryto išklausydavo šv. Mišių ir eidavo į darbą. Dirbo kaip katilų taisytojas. Gavo neblogą atlyginimą, todėl žmona buvo namie. Ji patarnavo kunigams kaip namų tvarkytoja ir zakristijonė mūsų "bažnyčioje".

(Bus daugiau)

ŠIS TAS PASAULYJE IR PAS MUS

Jaunos mergaitės širdis ir svajonės

MEČYS SILKAITIS

— Iš visų vaikų ji buvo kitokia jau nuo pat mažens, — pasakoja motutė. — Prisimenu, prieš keliolika metų, man su ekskursija važiuojant į Lietuvą, klausiau kiekvieno, ką parvežti dovanų. Vieni norėjo gintaro, kiti dailės dirbinių, plokštelių, bet ji, nors dar tebebuvo pradinėje mokykloje, pasakė „atveik, motut, man lietuviškos žemės saują“.

Metai slinko. Akiratis plėtėsi. Dalis draugų atitolo, pasinėrė šiame krašte siūlomose malonumuose, bet jos meilė savo tėvų žemei dar daugiau augo, ryškėjo. Mokykloje stengėsi kuo daugiau susipažinti su Lietuvos istorija. Klausė pasakojimų, gėrėsi jo proseno žygdarbiais. Svajonai pamatyti Lietuvą, pavaikšioti jos laukais kaskart stiprėjo.

Pernai vykęs jaunimo kongresas Europoje davė progos pastebėti bent tą patį kontinentą. Būdamas Vokietijoje, ne kartą žvelgė į dangų, į rytų pusę plaukiančius debesius ir su pavydu prikašiojo jiems, kad turės progos pamatyti Lietuvą, o ji tik mintimis ją gali pasiekti. Kūrybinga širdis kūrė gražius vaizdus, kuriuos ji išreiškė laiškuose savo motutei ir galvojo, kaip gera būtų pavaikšioti pavarstį ir išsikristi Lietuvon be leidimo.

Pagaliau pasitaikė proga pamatyti svają kraštą. Prieš kelionę visą naktį nemiegojo, greičiausiai dėl to, kad ilgai lauktas momentas priartėjo ir norėjosi patekti ten kuo greičiau. Džiaugėsi sutikusi dar nematytas gimines. Vienas ypatingai įstrigo atmintin — tvirtas, ramus, nuosirdus ir paslaugus — tai praeities kunigaikščių tipas jos vaizduotėje. Keldavosi anksčiau, guldavosi vėliau, kad per trumpą laiką pamatytų kuo daugiau, pasikalbėtų kuo ilgiau ir išgyventų tiek kiek įmanoma. Ir medžiiai atrodė kitokie, ir oras daugiau gaivinančias, ir debesys kaip išpūsti di deli vatos gabalai, ir paukščiai lietuviškai gieda.

Buvo vedžiojama ir vaikščiojama. Girdėjo kalbų, kurios visos vienodai skambėjo. Matė „robotus“, kurie tą patį kartoję. Tačiau kartu pajautė ir tikrą lietuvišką atvirą nuosirdumą ir kantrumą, kuri esamos sąlygos vis gi moka išreikšti, ką iš tikrųjų jaučia. Ji ir juokėsi, ir verkė, meldėsi ir prašė Aukščiausiojo šviesaus laisvo rytojaus.

Jos pasakojimų galima klausytis valandų valandas. Kartais atrodė, kad pradėjusi vieną pasakojimą, persimeta prie kito, kai priblėsę išpušiję staigiai išslyksta. Dar ir dabar, praėjus ilgesniam laikui, ryto saulei atsimečius stiklė, ji pasakoja, atsidaro langą, norėdama pasiklausyti paukščių giesmės, bet automobilio užvesys ir netoliese čirškiančių žvirblių būrys ją vėl sugrąžina tikrovėn.

Ji dar jauna, dienų dienos dar priešakyje. Teks jai pajusti dar daug nusivylimų, priekaištų ir užmetimų nuo svetimų ir nuo savo tautiečių. Ne kartą ir ašara teks išlieti. Tačiau norisi tikėti, kad ji išters, nenusivils ir įsiijungs į lietuvišką darbą su tuo pačiu negestančiu entuziazmu, kokį ji nešioja šiandien. Taip pat norisi tikėti, kad Daina (toks jos vardas) su laiku buvo visiems gerai pažįstama.

Konkurencija ir rungtyniavimas prekyboje neturi valstybinių ribų ir dažnai skaudžiai paliečia kurio nors krašto ar vietovės ekonominę vystymąsi. „Kovos“ vyksta kiekvienoje pramonės ar prekybos srityje, pavyzdžiui, smarkiai augančioje vienoje karta panaudojamų vystyklų rinkoje, kuri šiame Amerikoje viršys milijardą dolerių, „kovoja“ trys milijonai: Procter — Gamble su Pampers ir bandymui į rinką išleisti nauju produktu Luvs, Johnson

Johnson su savo vardu atžymėtu gaminiu ir Kimberly Clark su Huggies. Pirmąjį amerikiečių miesto Pampers rūšis, užkariavusi 70 proc visos rinkos. Johnson, 1978 metais išsikovojo antrą vietą su 20 proc. rinkos, šiemet nukrito iki trečios ir skundžiasi, kad pernai, vystyklų gamybos srityje prarado dešimt milijonų dolerių. Šiuo metu ši bendrovė bando konsoliduoti gamybą, tad mažindama nuostolius. Atleido keletą šimtų darbininkų ir uždarė keletą fabrikų. Tuo pačiu metu J.—J. vadovybė skelbia, kad vis vien bandysianti išlaikyti 10 proc. rinkos, kuri verta 100 milijonų dolerių ir pramato metilijoje ateityje išleisti naują produktą, kuris pagrindinai skirs nuo dabar naudojamų vystyklų. Jie tikisi, kad tokiu būdu išstengs išsikvoti didesnę rinkos dalį.

Naftos kainoms kylant, didesnis dėmesys kreipiamas į sintetinio kuro gamybą ir elektrą varomų automobilių išvystymą. Ne seniai Gulf — Western bendrovė paskelbė viešumai, kad jau turi išdirbusi visai naują elektros energijos pakrovimo bateriją, kuri būtų galima pritaikinti elektriniams automobiliams. Išradė jai apsaikčiuoja, kad su vienu pakrovimu, važiuojant 55 mylių greičiu bus įmanoma nuvažiuoti net iki 150 mylių. Kartu jie atkreipia dėmesį ir į svorį, kuris yra net tris kart mažesnis už šiuo metu populiariai naudojamą švino ir rūgšties baterijas.

Bendrovė yra pramačiusi pagaminti penkis automobilius, varomus nauja baterija, ir yra susitarusi su GTE korporacija ištirti tokių automobilių ekonomišumą ir praktiškumą. Gulf — Western nurodo kad šios naujos baterijos tyrimams ir pritaikymui ji yra jau išleidusi apie 45 milijonus dolerių.

Dvigubas standartas. Amerikoje labai populiarūs žvalgybos agentų filmai. Dauguma žiūrovų geria James Bond, agento 007, pasiekimais ir pranašumu. Tiesiog stebimasi jo gudrumu, arogantiškumu, išradingumu ir apsaugos priemonių panaudojimu. Mission Impossible serija televizijoje buvo viena iš populiariausių. Didžioji dalis taip pat antro pasaulinio karo meto žvalgybos pajėgumų infiltruoti vokiečių žvalgybą ir išryškinti jų slapstus šriftus.

Paskutiniu metu, remiantis naujais informacijos atskleidimo įstatymu, viešumoms paskelbti Amerikos žvalgybos CIA užkulisiniai tyrinėjimai, priešui ir mobilizuoti metodų bandymai, jų pritaikymai ir panašiai. Manoma, kad Sovietai per savo agentus papirkimo būdu yra gavę tuometinį reikmenų aprašymą ir naudoja juos savo tikslams. Daugumas liberalų, jų organizacijos ir laikraščiai piktinasi, kad žvalgyba užsiima tokiais bandymais, nors kai kurie jų yra labai idomūs, išradingi ar tiesiog fantastiški. Bandoma sumenkinti ir pažeminti žvalgybą ir jos darbą, tuo pačiu sumažinant jos efek-

LIETUVIŲ REIKALAVIMAI MADRIDO KONFERENCIJON

Lietuviai, latviai, ukrainiečiai, serbai, žydai, lenkai ir kitų tautybų atstovai birželio 26 d. buvo susirinkę į Helsinkio komiteto suorganizuotą posėdį Chicago miesto centre išklausti pranešimų iš valstybės departamentų atvykusių Madrido konferencijos JAV delegacijos narių centro pirmninko dr. Max Kampelmano ir kitų.

Dr. Kampelman drauge su G. Bell vadovaus JAV delegacijai Madride. Viceprezidentas bus kongr. Fascell.

Be šios delegacijos, bus dar apie 20 — 25 visuomenės atstovai. Jie bus jungiami su delegacija. Amerikiečių delegacija bus bene didžiausia.

Madridė posėdžiai bus uždaryti. Paruošiamieji posėdžiai prasidės rugsėjo 6 d. Yra vilties, kad jie neužteis ilgiau kaip tris savaites. Pati konferencija prasidės lapkričio 11 d. Sausio — vasario mėn. bus pagrindinis klausimų svarstymas.

Amerikiečių delegacija pasiryžusi netylėti dėl Helsinkio susitarimų lauzymo. Komisija tuo reikalu turi medžiagos. Dr. Kampelmanas posėdžiavo su „Sun — Times“ ir „Tribune“ redaktorais ir pastebėjo didesnį susidomėjimą Madrido konferencija. Amerikiečiai Madride kels žmogaus teises. Konferencijoje nebus duota kokių signalų, kad Afganistano invazija užmirštama. Dr. Kampelmanas ir drauge atvykusios valstybės departamentų atstovės Meg Donovan, Susan Peterson ir Susie Tocker atsakinėjo į klausimus.

Lietuviai pabrėžė reikalą, kad Madride būtų keliamas ne tik žmogaus teisių, bet ir tautos teisių klausimas. Buvo primintas reikalas atidaryti duris persikirtoms šeimoms susijungti. Priminta, kad ir informacijos, spaudai ir Sov. Sąjungai durs yra užarytos. Buvo priminti beveik nuolatiniai Helsinkio grupių narių teismai už geležinės uždangos. Turi būti pareikalauta, kad tokie teismai būtų atviri publikai, užsienio korespondentams, tada bus galima laukti didesnio teisingumo.

Dar didesnis pasitarimas įvyko birželio 26 d. 7 val. vak. įvairių tautybų žmonių susirinkime ukrainiečių salėje. Prisirinko arti pilnė salė išklausti pranešimų iš Washingtono atvykusių penkių Valstybės departamentų atstovų. Iš lietuvių dalyvavo šiam ar abiejose pasitarimuose: J. Maskoliūnas, A. ir Vyt. Milinai, J. ir dr. S. Kupriai, V. ir A. Adomenai, K. Oksas, J. Lazauskas, J. Skorpukas, A. Regis, K. Radvila, V. ir Br. Motušiai, V. Šilas, Pr. Povilaitis, Vl. Ošlūnas, R. Sakadolskis, St. Balzekas, E. Mackevič, J. Šlaiva, V. Utrava, S. Samoška, S. Davilienė, kun. J. Prunksis, V. Janušonis (Milwaukee), R. Kazemėkaitė (Racine). Iš Valstybės departamente, be minėtųjų, vakariname posėdyje

Atlieka Raisa URBONIENĖ įvairių žanrų muziką, kurią sukurė kompozitorius B. GORBULSKIS. Garso režisiorius Paulius Jasikonis. Išleido GINTARAS, filmų ir plokštelių gamyba, Hollywood, California.

Kaina su persiuntimu \$8.95

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Mylimai žmonai

Aldonai Nasvytytei - Augustinavičenei mirus, jos vyrą, mūsų mielą prietelį JUOŽĄ, DUKTERIS, brolius ALGIRDĄ ir JAUNUTĮ NASVYČIUS, seserį BIRUTĘ ir kitus artimuosius nuosirdžiai užjaučiame ir linkime stiprybės jų giliausiu skausme.

Ceslovas ir Ada Staniuliai

CLASSIFIED GUIDE

NUOMOJAMA — FOR RENT

ISNUOM. KAMB. VYRUI. Atskiras įėjimas ir vonia. Skambinti GR 6-6772

REAL ESTATE

70-os ir Talman apyl. — 2-jų butų mūrinis. 2 mas. garažas. Skambinti po 5 val. vak. Tel. 768-9279

LOMBARD, ILL. Savininkas parduoda „California ranch“ stiliaus namą. 3 miegami. Katedros lubos. Vieno akro sklypas — daug medžių. Mokesčiai \$700 metams. Skambinti 682-7577 arba po 5 val. vak. 627-6547.

NAUJA VIETA

Yra laisvas gražus 4 kambarių butas (1 mieg.). Apšild. Pirmam aukšte. Art. 65-os ir California Avenue. Nuoma 200 dol. mėn.

Pulkausio mūro. 22-jų metų bungalow. 2 miegami. Pušų sausos beismės. Graži vonia ir ekstra tualetas. Centr. oru šildymas ir vėsinimas. Karpetai. 2 auto garažas. Tuoj galite užimti. Marquette Parke — \$52,500.

Platus sklypas. Geroje vietoje investuoti ateitai, ir kaina nuderėta.

Ofise veikia automatinis telefonas.

Maloniai prašau kalbėti lietuviškai ar angliškai ir paduoti savo telefoną bei pavardę, kada jums patogus namus apžiūrėti.

Valdis Real Estate

2644 W. 69th Street

Tel. 737-7200 ar 737-8534

BY OWNER

ORIENTAL RUGS

Tel. 312-851-9487

Kėliai į artoriaus garbę

J. VAIŠNORA, MIC

Ark. Jurgio Matulaičio beatifikacijos bylos apžvalga. Generalinės Postuliacijos leidinys 1969 m.

Kaina su persiuntimu \$1.00.

Gaunama DRAUGE.

Lietuvos atsiminimai

Radio Valanda jau 39 metus tarauja New Jersey, New York ir Connecticut lietuviams!

Kas šeštadienį nuo 4 iki 5 val. popiet 15 WEVD Stoties New York 1330 kil. AM ir nuo 7 iki 8 val vak. 97.9 meg. FM.

Direkt. DR. JOKUBAS STUKAS

234 Summit Drive

Watchung, N. J. 07066

TEL. — 753-6636 (201)

LIK SVEIKAS

Atlieka Raisa URBONIENĖ įvairių žanrų muziką, kurią sukurė kompozitorius B. GORBULSKIS.

Garso režisiorius Paulius Jasikonis. Išleido GINTARAS, filmų ir plokštelių gamyba, Hollywood, California.

Kaina su persiuntimu \$8.95

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Mylimai žmonai

Aldonai Nasvytytei - Augustinavičenei mirus, jos vyrą, mūsų mielą prietelį JUOŽĄ, DUKTERIS, brolius ALGIRDĄ ir JAUNUTĮ NASVYČIUS, seserį BIRUTĘ ir kitus artimuosius nuosirdžiai užjaučiame ir linkime stiprybės jų giliausiu skausme.

Ceslovas ir Ada Staniuliai

PROGOS — OPPORTUNITIES

PROGA BIZNIERIUI

Edwardsburg miestely, Michigan, Highway 62 ir Elkhart Rd. kampas, savininkas parduoda 2-jų akro sklypą su trimis dideliais namais-krautuvės pastatas, 2-jų butų „duplex“, didelė daržinė, darbai garažas. \$155,000.00

Skambinti 616-663-2986

MISCELLANEOUS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir kitus kraštus

NEDZINSKAS, 4059 Archer Ave. Chicago, IL 60632, tel. 927-5980

PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisymai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos ir kt. plytelės. Glass blocks. Sinkos vamzdžiai išvalomi elektra. Į automatą gali kalbėti lietuviškai palikite pavarde ir telefoną.

SERAPINAS — 636-2960

10% — 20% — 30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS

Tel. — GA 4-8654

3208 1/2 West 95th Street

DAŽYMAS

VIDAUS IR LAUKO

Prieinamos kainomis.

Tel. 963-0467 arba 847-1729

MASONRY & CONCRETE

REPAIRS

Naujo ir seno mūro bei cemento pataisymai.

Taip pat remontas — stiklo blokų, langų, kaminių ir židinių.

Skambinkite po 6 val. vakaro.

Antanas (Tony) Butkus 434-1094

J. Petrík 776-1333

MOVING

SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.

Tel. — WA 5-8063

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Planuome ir vaškuojame visų rūšių grindis.

BUBNYS — Tel. RE 7-5168

M. A. ŠINKUS

INCOME TAX SERVICE

NOTARY PUBLIC

4259 So. Maplewood, tel. 254-7450

Taip pat daromi VERTIMAI, GIMINIŲ išvietimai, pildomi PILIETIŠKES PRASYMAI ir kitokie blaiviai.

COSMOS PARCELS EXPRESS

2501 W. 69 St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Tel. — 925-2737

Vytautas Valentinas

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėsintuvai.

Pardavimas ir Taisymas.

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas

Įvairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

SKELBIKIS „DRAUGE“.

VYKAI IR MOTERYS

HELP WANTED TELLER

Full Time — Typing Required
Mutual Federal Savings
Tel. 847-7747

POSTER PARENTS WANTED

Work in your own home and be part of an individual's growth providing specialized care and training.

EARN BETWEEN

\$275 TO \$900 PER MONTH

Chicago Residents, North & West Side

Only, CONTACT:

SARAH HUTCHINSON

Foster Home Co-ordinator

Box 113 — 2nd Floor

223 W. Washington St.

Chicago, IL 60606

HELP WANTED — MOTERYS

EXPERIENCED

SWITCHBOARD OPERATOR

PLUG BOARD.

Clean modern office.

Excellent Cm. Benefits & excellent working conditions.

Apply in person:

REPROGLE GLOBES INC.

1901 N. Narragansett

TYPIST

Accurate Typing. Gen'l Office

Work. Small Loop Office.

Free Hospitalization

TEL. — 782-8307

KEYPUNCH/COMPUTER

OPERATOR

North Side construction company

needs experienced person for varied clerical duties using IBM System/3

Computer and 3741.

SALARY OPEN

COMPANY PAID BENEFITS

Call Or Apply

MR. SAGETT — 588-7600

MAYFAIR CONSTRUCTION

COMPANY

5660 N. Jersey, Chicago, IL

REKALINGA MOTERIS lengvam namų ruošos darbiui ir prižiūrėti vaikų šokiadienius. Gyventi vietoje arba ateinant. Palos apyl. Meilus vaikas, malonus žmonės. Skambinti 586-6987.

EXPERT FITTER - SEWER

For fine ladies dress shop in Wilmette, 5 days a week. Hrs. 9 a.m. to 5 p.m.

Call — 256-5134

SALAD GIRL

Experienced person. Full time. Good benefits. 20% discount.

Apply in person — Ask for Evelyn

CARSON'S HEATHER INN

No. Riverside, Ill. — Lower Level

DEMESIO

SEDA DEGA

Stasys Baipšys

Tai Lietuvos karo aviacijos kpt. Stasio Baipšio atsiminimai, pergyvenimai iš 1944 metų Lietuvoje, Vokietijoje.

Išleido Laima Baipšytė 1980 m. Kaina su persiuntimu \$5.85.

Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Illinojaus gyv. dar pridėda 30 ct. valstijos mokesčio.

Apsimoka skelbtis dien. DRAUGE, nes jis plačiau skelbtas lietuvių dienraščiu, gi skelbtų kalbos yra visoms prieinama.

Tautinių šokių komiteto nariai, susirūpinę, kad šventė kuo sėkmingiausiai praeitų. Iš kairės: Anatolijus Milūnas — salės tvarkytojas, Nijolė Pupienė — vyr. šokių direktorė, Moderstas Jakaitis — LB atstovas ir Jonas Baris — leidinio redaktorius. Nuotr. V. Jasinevičiaus

LAIKAS ATGAIVINTI TAUTINĮ RŪBĄ

DR. R. SIDRYS

Artėja Tautinių šokių šventė. Jau dabar malonu įsivaizduoti didžiulį amfiteatrą, pilną jaunų lietuvių, besisukančių lietuviškos melodijos ritmu. Tviska ir mirguliuoja tautiniai rūbai. Veteranų šokėjų ritmas lėtesnis, bet rūbai toks pat akiai džiugsmas. Koks vaizdas gali būti gražesnis lietuvių širdžiai?

Tačiau, galima įsivaizduoti dar gražesnę reginį. Štai jeigu šokių sujaudinti, plodami žiūrovai atsistoja ir visa žiūrovų masė irgi sutviska tautiniais rūbais. Koks tai būtų reginys ir koks pasididžiavimas lietuvių tautybei?

Tikrai, ar nebūtų laikas mūsų tautinį rūbą nutraukti nuo scenos į kasdieninį gyvenimą? Na, gal ne visai kasdieninį, bet tautinis rūbas, ne tik moteriškas, bet ir vyriškas, turėtų puošti mūsų subuvimus, gegužines, minėjimus, vestuves ir krikštynas. Džiugu, kad bent jau vestuvėse tautinis rūbas pradeda tarpti; vis daugiau nuotakų su juo eina prie altoriaus — pagarba joms.

Šiuo atveju mes galėtume pasimokyti iš japonų, kurie savo, kad ir labai nepraktišką, tautinį rūbą moka puoselėti moderniškame gyvenime. Darbo metu japonai vilki europietiško stiliaus drabužius. Vienas iš neužmirštamiausių mano kelio-

nių įspūdžių buvo kaip japonai po darbo renka į požeminius traukinius. Stovėjau aš tada prie požeminės stoties įėjimo Ginzos gatvėje ir per dvidešimt minučių nenutrūkstama mase bėgte prabėgo pro mane koks šimtas tūkstančių japonų, visi, beveik be išimties, juodomis arba pilkomis eilutėmis. Tačiau visa ta pilka masė, parvažiavę namo, tuoj apsirėngia kimonoais ir yukatom. Kabuki arba Noh teatre žiūrovų tarpe nelabai pamatysi europietišką rūbą, nebent tai būtų svetimšalis. Sekmadienį parkuose — vien tik kimonai.

Galėtume daug pasimokyti ir iš filipiniečių. Jų vyriškas tautinis rūbas Barong-Tagalog yra daug paprastesnis už lietuvišką — iš palmių skaidulų išausti palaidūs marškiniai su jaustais ornamentais ant krūtinės. Keinės paprastos, vienos spalvės. Tačiau etiketo skalėje Barong-Tagalog viršija frakus

Iš Baisiojo birželio įvykių minėjimo Sv. Jurgio parapijos salėje, Clevelande. Pagrindinę kairią pasakė inž. K. Oželis iš Chicago, o meninę dalį atliko Čiurlionio ansamblio konklidininkai-kės. Iš k.: Urbaitis, Kazlauskaitė, Mullois ir Muliolytė. Nuotr. J. Garlos

SACHMATAI

— Odesoje vyksta moterų Pasaulio pretendencijų ketvirtfinalinis 10 partijų mačas: M. Latvinskaja, Sov. S. — T. Lemačko, Bulgarija. Po keturių partijų pirmavo Latvinskaja 2½ tš., Lemačko turėjo 1½ tš.

— Greenville, Pa. Čia vyksta JAV pirmenybės. Pradėjo 14, bet po trijų ratų atkrito M. Diesen. Po 6 ratų pirmavo: dm P. Benko, dm L. Christiansen, tm John Peters ir meisteris J. Bradford, Tex., visi po 3½ — 2½ tš. Pirmenybės vyksta įtemptoj kovojo; pirmąjį nuo paskutinio teskiria 2 taškai.

— The Chess Correspondent birželio nr. įvertina kelius mūsų vyrų: M. Brazis 1038, T. Bullockus 879, K. Merkis 1117, E. Louka 528, M. Lucas 780, V. V. Palčauskas 1360, E. Timutis 242 ir R. Valuckas 727 tš.

— TSRS taurės komandinėse, šalies kaimo jaunimo rinktinė baigė šeštą. Joje žaidė vilniečiai: V. Majorovas surinko 4—3 ir Rasa Kartanaitė taipogi 4—3.

— Vilniaus miesto pirmenybės laimėjo VVU teisės fakulteto antrakursis D. Jocy, surinkęs 10½ tš. iš 14. Antruojai baigė V. Normantas 10 tš. ir trečiu P. Rubinas 9½ tš.

Moterų p-bes laimėjo aštuntokė I. Ignatavičiūtė 11½ iš 12, antra VVU pirmakursė R. Ručinskaitė, o trečioji — septintokė K. Boginskaitė 7½ tš.

— Bostono jaunimas kviečiamas lankyti So. Bostono LPD šachmatų klubo treniruotes, 368 W. Broadway, ketvirtadieniais nuo 7 val vak., kur galės per trumpą laiką sustiprinti savo žaidimo lygį. K. Merkis

ir smokingus. Filipinų prezidentas užsienio ambasadorius priima apsiivilkęs Barongu. Filipinų valstybės diplomatai užsienyje priimimose vilki tik Barongus. Teko matyti filipiniečių tautinę šventę — visi dalyviai kaip vienas su Barongais — moterys suklelėmis su papūstomis rankovėmis.

Man pačiam, gyvenant Filipinuose, daug sykų teko Barong-Tagalog vilkėti. Išgyvenęs filipinų etiketas buvo gerbiamas ir Amerikos kariuomenės bazėje. Per iškilmingesnius renginius karininkų klube pagal apsirėngimo taisyklę buvo trys pasirinkimai: smokingas, pilna kariška uniforma arba Barong-Tagalog. Aišku, beveik visi karininkai sugužėdavo apsiivilkę Barongais, nes to krašto klimatas tai buvo daug patogesnis rūbas.

Lietuvių tautiniai šokiai iš užuomarsišties buvo išgelbėti keletos pasiūlytųjų žmonių. Atsimenu, kad per visą mano gimnazijos laikotarpį niekas tautinių šokių nemokė. Vyresnėse klasėse būnant, atsiradus tautinių šokių būreliams, daugumos vyrų rūkų atsinešimas buvo: "Kas, ar aš? Tegu mergaitės šoka". Pradžioje mergaitės vyrų roles ir turėdavo atšokti. Tačiau tautiniai šokiai ne tik atgimė, bet ir nepaprastu greičiu išaugo. Lietuvio širdy jiems buvo vieta, reikėjo tik tą jausmą pažadinti. Laikas atgaivinti ir vyrišką tautinį rūbą, ir išplėsti moterišką naudojimą, nes jiems lietuvių širdyje irgi yra vieta.

Šioje šokių šventėje žmona ir aš būsim žiūrovai. Savo dalį mes atšokome būdami studentai. Tačiau abu vilkėsime tau-

tiniais rūbais. Kviečiu ir kitus kviečiu įprasminti šią lietuvių žiūrovus mūsų vienų nepalikti, šventę tautiniu apsirėngimu.

DVIDEŠIMTS PENKERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Jonas S. Činikas,

buvęs šv. Juozapo parapijos, So. Chicago, Ill. narys

Jau suėjo 25-ri metai, kai negailestinga mirtis atskyrė iš mūsų tarpo mylimą tėvą ir senelį, kurio netekome 1955 m. liepos 2 d.

Nors laikas tęsiasi, bet mes jo niekada negalėsime užmiršti. Lai gailestingas Dievas suteikia jam amžiną ramybę.

Už jo sielą šv. Mišios bus atnašaujamos trečiad, liepos 2 d., 1980 m. 10 val. ryto Tėvų Marijonų vienuolijos koplyčioje, 6336 S. Kilbourn Ave., Chicagoje.

Maloniai kviečiame visus — gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose pamaldose ir kartu su mumis pasimelsti už a. a. Jono Činiko sielą.

Nuliūdę: Duktė Genovaitė, žentas Bronius, sūnus Petras, anūkė Marytė su vyru Edvardu ir šeima

SEPTYNERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. + A.

STASYS ČINIKAS

Jau suėjo septyneri metai, kai aš netekau savo brangaus vyro. Mirė 1973 m. liepos 1 dieną.

Nors laikas tęsiasi, bet aš jo niekada negalėsiu užmiršti. Lai gailestingas Dievas suteikia jam amžiną ramybę.

Už jo sielą šv. Mišios bus atnašaujamos liepos 1 d., 8 val. ryto šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje.

Maloniai prašau gimines ir pažįstamus prisiminti ir pasimelsti už a. a. Stasio Činiko sielą.

Pasilekia skausmo prislėgta žmona

Sofija

A. + A.

Dipl. Teis. JONUI NAŠLIŲNUI mirus,

jo seserį BARBORĄ STANKAITIENĘ, seserėčias — ONĄ BAUŽIENĘ, VLADĘ PARGAUSKIENĘ su šeima, DANĄ STANKAITIETĘ ir seserėną LIUDĄ STANKAITIETĘ su šeima ir jo draugą ALEKSĄ SILČONĄ giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Sofija ir Norman Burstein

Panevėžio Mergaičių Gimnazijos buv. ilgametei direktorei

A. + A.

MARIJAI GIEDRAITIENEI mirus, giliausią užuojautą reiškiamės jos seseriai, mielai JANINAI ŽITKUVIENEI ir broliui EDVARDUI su šeima.

L. Dainauskienė E. Pušneraitienė
V. Genienė M. Tumienė
S. Oželienė S. Tolušienė

Pranešame giminėms, draugams ir pažįstamiems, kad 1980 m. birželio 15 dieną mirė mūsų brangi motina

A. + A.

LIUCIJA KEMEŽIENĖ,

sulaukusi 81 metų amžiaus.

Gyveno Cleveland, Ohio.

Nuliūdę: sūnus Vincas, dukterys Natalija Chernetzky, Nijolė Petkevičienė ir Ramutė Weinrich su šeima.

Perskaite Draugą, duokite jį kitiems pasiskaityti.

DRAUGAS, pirmadienis, 1980 m. birželio mėn. 30 d. 5

Lietuvių Istorijos Dr-jos nariui

A. + A. JONUI NAŠLIŲNUI mirus, seseriai B. STANKAITIENEI, jos vaikams — O. BAUŽIENEI, V. PARGAUSKIENEI, L. STANKAIČIUI su šeima ir DANAI STANKAITIETI reiškiamės užuojautą ir drauge liūdime.

Liet. Istorijos Dr-jos valdyba ir nariai

A. + A.

Aldonai Nasvytytei - Augustinavičienei

mirus, jos vyrui inž. JUOZUI AUGUSTINAVIČIUI, DUKROMS su šeima, SESERIAI, BROLIAMS, artimiesiems bei draugams reiškiamės mūsų gilią užuojautą ir liūdime drauge.

Janina ir Zenonas Glodenai

Los Angelėje, Calif.

E U D E I K I S

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRY S MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

Mažeika & Evans

Laidotuvių, Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.

Tel. 422-2000

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

1410 So. 50th Av., Cicero

Tel. 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-3401

STEPONAS C. LACK (LACKAWICZ) ir SŪNUS

2314 W. 23rd PLACE

Tel. Virginia 7-6672

2424 W. 69th STREET

Tel. RRepublic 7-1213

11028 Southwest Highway, Palos Hills, ILL.

Tel. 974-4410

PETRAS BIELIŲNAS

4348 SO. CALIFORNIA AVE.

Tel. LAfayette 3-3572

JURGIS F. RUDMIN

3319 SO. LITUANICA AVE.

Tel. YArds 7-1138-39

POVILAS J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

VASAITIS - BUTKUS

1446 So. 50th Ave., CINCERO, ILL.

Tel. OLympic 2-1003

Brangiam Kolegai

Adv. JONUI NAŠLIŲNUI mirus,

jo seserį Barborą Stankaitienę, jos dukterį solistę Daną Stankaitietę ir visus gimines bei artimuosius širdingai užjaučia ir kartu liūdi

Jonas Adomonis
Ignas Andrašiūnas
Titus Antanaitis
Stasys Česnavičius
Antanas Kalvaitis
Vladas Mieželis

Vaitiekus Morkūnas
Aleksan Iras Silūnas
Romas Stakauskas
Antanas Šantaras
Ignas Šimkus
Stasys Vaičius

Vilius Žirgulevičius

Brangios sesutės

A. + A. ALDONOS netekus,

mielą Ireną Miecevičienę ir jos šeimą giliai užjaučiame.

Ona ir Adolfas

APYLINK MUS

× Vysk. Vincentas Brizgys šeimos metams atžymėti seminaras prasidėjo liepos 2 d., šį trečiadienį, 6 val. vak. šv. Mišiomis Jėzuitų kilyje. 6:45 val. vak. prasidės pašnekesiai, kuriuos praves kun. A. Saulaitis, seselės J. Golubickytė, M. F. Tumonytė, H. Emerich, be to, dar A. Zailskaitė, J. Norvilienė. Kalbės kun. V. Bagdanavičius. Vysk. V. Brizgys skaitys paskaitą "Šeima ir visuomenės dvasinis gyvenimas. Bus ir diskusijos. Visi kviečiami dalyvauti. Seminaras bus tęsiamas penktadienį, nuo 9:45 val. ryto.

× Tautinių šokių repeticija vaikams bus liepos 4 d., penktadienį, 4 val. po pietų Amphitheatre. "Draugo" birželio 27 d. laidoje išspausdintoje programoje ši programos dalis per klaidą buvo praleista. Tėveliai ir vaikų ansamblių vadovai prašomi atkreipti į tai dėmesį.

× Prof. dr. Jonas Račkauskas, Pedagoginio Lituanistikos instituto hektorius, trečiadienį, birželio 25 d., institute su kitais dirbdamas, sunkiai susižeidė ranką. Dabar gydosi namuose.

× Kun. dr. Jurgis Šarauskas, JAV-bių Valstybės departamento sekretoriaus specialus asistentas Rytų Europos reikalams, pereiną savaitgalį buvo atvykęs iš Washingtono į Chicago. Liet. Bendruomenės Marquette Parko apylinkės valdybos pakviestas, birželio 27 d. Jaunimo centro kavinėje skaitė gerai paruoštą paskaitą apie Amerikos politiką, Lietuvos problemas, nusakė Baltųjų rūmų ir Valstybės departamento realias pažūras Lietuvos reikalais ir buvo gausiai susirinkusių šilaitis sutiktas. Po paskaitos diskusijoje dalyvavo daug klausytojų. Pirmininkavo Jurgis Janušaitis.

× Dr. Jurg. Gimbutas, Arlington, Mass., atsiuntė malonų laišką, kuriame džiaugiasi skėminę savo ir žmonos Stasės kelionę po Europos kraštus. Rašo esąs užplanavęs atlikti kai kuriuos naujus mokslo darbus.

× Rasa Šoliūnaitė liepos 4 d. 9:45 val. ryto mokys visus, norinčius pramokti giesmių, ir gitara skambins 10 val. r. Jaunimo centro sodely, geram orui esant, per šv. Mišias.

× Algirdas Karaitis, plačiai žinomas "Gintaro" vasarvietės savininkas, 15860 Lake Shore Rd., Union Pier, Mich., dažnai paremia savo dienraštį. Ir dabar, atnaujindamas prenumeratą, atsiuntė 20 dolerių auką. Nuodėdžiai dėkojame ir skelbiame Garbės prenumeratoriui.

× Sofija ir Stasys Bernatavičiai, žinomi ciceriškiai, lankėsi "Drauge", domėjosi lietuviškomis knygomis ir jų nusipirkto už didesnę sumą. Lietuviškų knygų išpardavimas atpigintomis sąlygomis pratęstas ligi liepos 6 d., kad atvykusieji į Tautinių šokių šventę galėtų užsukti į "Draugą" ir jomis apsirūpinti.

× Marija Vidūnienė iš Worcesterio užsisakė "Drauge" knygų ir dar pridėjo 5 dol. auką. Ačiū.

× Tamara Kuraitienė, čikagiškė, pasiuntė malonų laišką, pasveikino "Draugą" darbuotojus, išreiškė savo pasitenkinimą dienraščiu ir paskyrė 10 dolerių auką. Labai ačiū.

× Mykolas Cibas, Great Neck, N. Y., atnaujino prenumeratą, apmokėjo vieną saskaitą ir dar paskyrė "Draugui" 6 dolerių auką. Maloniai dėkojame.

× Dėmesio! Šeštosios Tautinių šokių šventės marškinėliai gaunami pas S. Bacevičienę — tel. 434-7085. (sk.)

× GINTARO VASARVIETĖJE reikalingas jaunuolis įvairiems darbams. Skambinkite vakarais telefonu — 616-469-3298 (sk.)

× Šeimos metams atžymėti seminaras prasidėjo liepos 2 d., šį trečiadienį, 6 val. vak. šv. Mišiomis Jėzuitų kilyje. 6:45 val. vak. prasidės pašnekesiai, kuriuos praves kun. A. Saulaitis, seselės J. Golubickytė, M. F. Tumonytė, H. Emerich, be to, dar A. Zailskaitė, J. Norvilienė. Kalbės kun. V. Bagdanavičius. Vysk. V. Brizgys skaitys paskaitą "Šeima ir visuomenės dvasinis gyvenimas. Bus ir diskusijos. Visi kviečiami dalyvauti. Seminaras bus tęsiamas penktadienį, nuo 9:45 val. ryto.

× Jonas Kelertas, Brookfield, Ill., lankėsi "Drauge", domėjosi spaudos darbais, paliko 10 dol. auką. Maloniai dėkojame.

× Juozas Luitikas iš Burbank, Ill., lankėsi "Drauge", su sipažino su dienraščio paruošimo darbais. Įvertindamas sunkų leidėjų darbą, paliko 10 dolerių auką. Labai ačiū.

× K. Smolenskas, čikagiškis, atvykęs į "Draugą", apsirūpino lietuviškomis knygomis.

CHICAGOS ŽINIOS

LIEPOS 4 SAVAITGALY

Šiemet liepos 4 d. savaitgalį bus daugiau gazolino stočių atvirų, bet gazolinas bus apie 40% brangesnis negu 1979 m. liepos pradžioje.

GEGUŽINĖ PENSININKAMS

Mero įstaiga liepos 9 d. ruošia gegužinę pensininkams ir invalidams nuo 10 v. r. iki 3 v. p. McKinley parke, 2210 W. Pershing Rd., Chicagoje. Bus žaidimų, lošimų su dovanomis ir vaisės.

Harry H. Woodward

LIETUVIŲ DRAUGAI I KOREJĄ

Harry H. H. Woodward, Jr. Goodwill Industries egzektivinis direktorius, Veteranų s-gos kviečiamas, išvyko į P. Korėją susipažinti su ten vykdoma dviejų dešimčių metų programa ir pažanga, rūpinantis invalidų paruošimu gyvenimui. Jis yra baigęs administracijos mokslus ke liuose universitetuose ir dirbęs įvairiose institucijose, kol pradėjo vadovauti minėtai bendrovei. Be to, jis yra vedęs lietuvaite Violetą Pabarčiūtę ir augina ketverių metų sūnelį. Lietuviški reikalai ir lietuvių troškimai jam labai gerai žinomi. Patirtį Korėjoje jis ateityje mėgins pritaikyti invalidų paruošimui darbams Amerikoje.

DEMOKRATŲ PIETŲS

Cook apskr. demokratams surengė pietus, tikėdamiesi daugiamų pajamų. Tačiau, esant demokratams suskilusiems, šių metų pietūs davė 103,000 dol. pajamų mažiau negu 1979 m. Vis dėlto šių metų pietūs davė apie 480,000 dol. pelno.

KERAMIKOS PARODA

Dail. K. Borgognoni keramikos paroda iki rugpjūčio 1 d. vyksta Illinois Menų tarybos galerijoje, 111 N. Wabash, Chicagoje.

Už kraujo aukas — specialus žymuo buvo suteiktas Sv. Kryžiaus ligoninės vadovybės William J. Michalik, kuris yra davęs jau 28 "pints" kraujo. Iš kairės: kraujo banko technikė Nancy Shotas, laboratorijos direktorius dr. Alvin Ring, kraujo aukotojas William J. Michalik, laboratorijos vedėja ses. Julia Stankus ir kraujo banko prižiūrėtoja Lourdes Guzman.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

MARQUETTE PARKO NAMŲ SAVININKAI

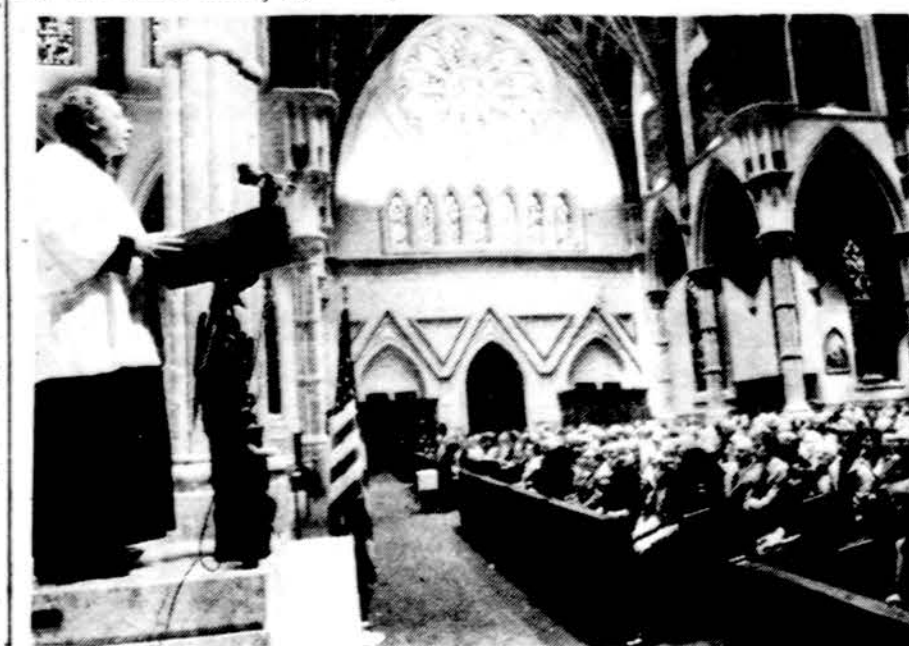
Birželio m. 20 d. šv. M. Marijos Gimimo lietuvių parapijos salėje įvyko priešatostoginis Marquette Parko lietuvių namų savininkų draugijos susirinkimas. Susirinkimą pradėjo valdybos pirm. Juozas Bacevičius, pasveikindamas susirinkusius ir perskaitydamas gana ilgą darbotvarkę. Susirinkime trumpai paminėta ir Lietuvos 40 metų okupacijos suaktis. Minėjimo pradžioje sol. Vaclovas Momkus, muz. A. Linui akompanuojant, sugiedojo JAV ir Lietuvos himnus.

Kostas Juškaitis skaitė paskaitą, nušviesdamas įvykius, privedusius prie Lietuvos okupacijos. Išskėlė komunistinės Rusijos agresiją, sutarčių laužymus, ultimatumus, mūsų vyriausybės reakciją ir keturiasdešimtį metų besitęsiančią žiaurią, lietuvių tautą naikinančią okupaciją.

Vincas Kuliešius ta proga paskaitė savo kūrybos eilėraštį. Alfonsas Šidagis padainavo solo Sūdiev Lietuva. Minėjimą baigė pirmininkas Juozas Bacevičius.

Valdybos sekretorė Angelė Katalienė perskaitė praėjusio susirinkimo protokolą, kuris buvo vienbalsiai priimtas. Į susirinkimą atsilankę parapijos klebonas kun. Antanas Zakarauskas pasveikino namų savininkus, kvietė šioje kolonijoje vieningai laikytis. Užsiminė apie galimas šią vasarą juodosios rasės eitynes į Marquette Parką. Tuo atveju visi gyventojai turėtų nekreipti į žygiuojančius jokio dėmesio, nesirodyti gatvėse, o laikytis savo namuose. Pirmininkas Bacevičius, papildydamas klebono mintį, pažymėjo, kad tokiais atvejais gyventojai turėtų užimti visą parką ir nebūtų duodama progos "svečiams" į jį žygiuoti.

Stasys Patlaba pranešė, kad karštas šioje kolonijoje skleidžiamas nepagrįsti gandai apie nepageidautiną asmenų apsigyvenimą. Valdybos įgaliojimas prie policijos 8 distrikto Petras Ankus papasakojo policijos pagėdavimus, kaip gyventojai turėtų talkinti policijai. Buvo diskutuojama narkotikų vartojimo žala, gyventojai turėtų.

Kun. K. Pugevičius sako pamokslą Chicagoje Sv. Vardo katedroj, gedulingu už Lietuvą pamaldų metu. Platisis aprašymas buvo "Drauge" birželio 17 d. laidoje.

Nuotr. J. Kuprio

Karalaitės Marytės metai prasidės su JAV nepriklausomybės dienos proga ruošiamu iškilminiu paradu H. H. miesto gatvėse. Metų bėgyje ji pasirodys Roberts Rd. ruošiamame prekybos ir meno festivalyje. Kalėdų iškilmėse ir kituose Hickory Hills miesto ir Prekybos rūmų renginiuose.

Marytė yra baigusi Queen of Peace gimnaziją Burbanke ir dabar studijuoja biologiją ir psichologiją. Ji taip pat yra baigusi Kristijono Donelaičio li-

Marytė Krasauskaitė — grožio karalaitė

tuastinę mokyklą ir priklauso Kernavės tuntui. Hickory Hills lietuvių linki Marytei skaidrių, darbingų ir džiaugsmingų karaliystės metų.

"KLAIPĖDOS" JŲRŲ ŠAULIŲ GEGUŽINĖ

Birželio 22 d. Klaipėdos jūrų šauliai surengė gegužinę — pikniką A. A. Grinių ūkyje prie Lockport, Will County. Diena pasitaikė stebėtinai graži ir visi džiaugėsi galėsią praleisti popietę švarioje gamtoje. Ir neapsivylė, nes viskas pavyko kuo puikiausiai. Tą dieną buvo rengiama įvairiose vietose ir daugiau gegužinių, tai dalis narių apsisprendė vykti kitur, bet dauguma atvyko į šį pikniką. Girdėjau, kad šeiminkės net nuogastavo — jei daugiau atvyks žmonių, tai gali pritrūkti maisto. Jau toks metų sezonas, kad nerasime nei vieno savaitgalio, kad nebūtų du-trys piknikai rengiami. Todėl sunku suburti didesnę žmonių skaičių į vieną vietą.

Darbo tarnyba išvyko valandą anksčiau susitvarkyti ir pasiusti priimti atvykstančius. Trumpai prieš 12 jau pasirodė pirmieji iš Cicero, o po to jau mašina po mašinos suko į sodybą iš Chicago, Lemonto apylinkės ir iš kitur. Tarp svečių matėsi šauliai Krikštopačiai, Gen.

IŠ ARTIIR TOLI

J. A. VALSTYBESE

— Apolinaras Bagdonas LFB stovykloje Dainavoje kalbės apie Kristijoną Donelaitį, minint jo 200 metų mirties sukaktį.

— "Philadelphia Evening Bulletin" laikraštis birželio 16 d. laidoje paskelbė savo redakcinio štabo narės Paulos Herbert ilgą ir gerai paruoštą rašinį "Lithuania takeover mourned", kuriame išskėlė prieš 40 metų prasidėjusios lietuvių tautos tragedijos reikalus ir kovą dėl savo krašto laisvės. Suteikė žinių ir apie Philadelphiajos

lietuvių, atspausdino parapijos kunigų — Kazimiero Širvaičio ir Kajetono Sakalausko nuotraukas. Rašinio pabaigoje suminėtos pavardės kelių lietuvių laisvės kovotojų, kurie dabar laikomi Sovietų kalėjime.

— Emil Sveilis, latvis iš Philadelphiajos, United Press International korespondentas, buvęs Maskvoje ir Leningrade tos agentūros atstovas, Sovietų valdžios išvartas, kalbės Lietuvių Fronto Bičiulių stovykloje tema "Sovietinė veikla tautinėse grupėse JAV-se". Stovykla rengiama rugpjūčio 10-17 dienomis Dainavoje.

AUSTRALIJOJE

— Melbourne lietuvių birželio 22 d. suruošė Lietuvos okupacijos 40 metų sukakties minėjimą. Buvo pamaldos, kurių metu Mišių skaitymus atliko Simas Kudirka. Po pamaldų buvo minėjimas salėje su kalbomis ir menine dalimi.

— Kun. Albinas Spurgis, MIC, Sv. Kazimiero liet. parapijos Adelaidėje klebonas, atšventė savo kunigystės 48 metų sukaktį. Ją prisiminė būrelis para piečių ir savo kleboną maloniai pasveikino.

— Jadvyga Irena Umbrazenė ir Antanas Šabrinskas, Salės lietuvių kolonijos gyventojai, su kūrė šeimą.

— Juozas Petraitis baigė teisės mokslus Monasho universitete ir gavo teisės mokslų diplomą.

OKUP. LIETUVOJE

— Seniausia okup. Lietuvos gyventojų, kaip skelbia "Valstiečių —laikraštis" VI 5 laidoje, esanti Barbora Jasaitė. Ji esanti gimusi 1855. VII. 15, taigi netrukus minėsianti savo 125 metų amžiaus sukaktį. Gimusi Rietavo apylinkėse. Būdama 94 metų, ji buvusi paskirta į Endrievą kolchozą dirbti daržų rėvėtoja. Vakaraus dar verpdavusi. Šiuo amatu ji užsiimanti ir dabar.

Advokatas

GINTARAS P. ĖPĖNAS

Darbo val.: nuo 9 v. r. iki 6 v. v. Šeštad. nuo 9 v. r. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą.
Tel. 776-5162 arba 776-5163
2649 W. 63 Street
Chicago, Ill. 60629

Advokatas JONAS GIBAITIS

6247 So. Kedzie Avenue
Tel. — 776-8700
Chicago, Illinois 60629
Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak. Šeštad. 9 val. iki 1 val. d.

Marija Ankštaitė

IŠEIVĖ

Pasakojimai. 266 pusl. Išeido A. Navikevičius 1980 m. Spausdino Litho-Art Ltd. Toronto. Kaina su persiuntimu \$6.85.

Užsakymus siųsti:
"DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629

Ap. Skopas

VI-SIOS LIETUVIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS PROGA DRAUGO DIDYSIS KNYGŲ IŠPARDAVIMAS PRATĖSTAS IKI LIEPOS 6-os DIENOS

Maloniai kviečiame šokių dalyvius, svečius ir visus kitus atvykti į DRAUGĄ, kur galėsite įsigyti knygų už pusę originalios kainos arba jos trečdalį. Taip pat rasite didelį pasirinkimą plokštelių, meniško medžio ar keramikos dirbinių.

Darbo valandos: liepos mėn. 3, 4 ir 5 dienomis nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro. Liepos 6 d. nuo 8 val. ryto iki 12 val. p.p.

(Įvažiavimas į DRAUGO mašinų pasistatymo vietą yra iš 63rd St.-gatvės, prie geležinkelio).

DRAUGO Administracija

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629